

ปัญหาพิเศษ

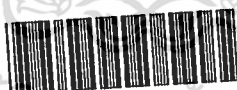
เรื่อง

การศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกรในพื้นที่
 ต. มดแดง อ. ศรีประจันต์ จ. สุพรรณบุรี ปี 2543
 A study on Rice Production and Marketing of Farmers in
 Moddang Sub-District, Sriprachan District, Suphanburi Province
 In 2000.

โดย

นางสาวสิริวรรณ ตู่แก้ว

พ.ศ. 2544

T096346

ภาควิชา เทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

๒๑พ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังกรุงเทพฯ 10520
 ๙๖๓๒ ก
 ๒๕๔๔

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 96346

วันเดือนปี..... 3 3 2009

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

การศึกษาศาภาพการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลมดแดง
อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2543

A study on Rice Production and Marketing of Farmers in
Moddang Sub-District, Sriprachan District, Suphanburi Province In 2000.

โดย
นางสาวสิริวรรณ ตู่แก้ว

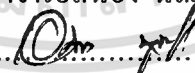
ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 4 เดือน ๖ : ๑ พ.ศ. ๕๕

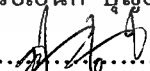
ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

 4 / ๖ : ๑ / ๕๕
(อาจารย์สนอง นิลเพ็ชร)

กรรมการปัญหาพิเศษ

 ๕ / ๖ : ๑ / ๕๕
(อาจารย์เอนก บุญชัน)

หัวหน้าภาควิชา

 17 / ๖ : ๑ / ๕๕
(อาจารย์สุขุมารณ์ ชันศรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลมดแดง
อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการผลิต 2544

โดย : นางสาวสิริวรรณ ตูแก้ว

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(อาจารย์สนอง นิลเพชร)

14 / 11 / 44

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกรในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดข้าว รวมทั้งเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการผลิตข้าว

จากการศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 42 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาตอนต้น ครั้งหนึ่งเป็นสมาชิก ธ.ก.ส. พื้นที่ในการทำนาเฉลี่ย 24 ไร่ต่อครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน แรงงานในการทำนากษตรเฉลี่ย 2 คน ที่ดินที่ใช้ในการทำนาครั้งหนึ่งเป็นที่ดินของตนเองมีเช่าบ้างบางส่วน และส่วนใหญ่ไม่มีการทำนากษตรอื่นนอกจากปลูกข้าว รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี คือ 284,537 บาท ส่วนรายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี คือ 193,771 บาท และหนี้สินเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี คือ 34,407 บาท

สภาพการผลิตและการตลาดข้าว พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ปลูกข้าว 3 ครั้งต่อปี วิธีการปลูกข้าวใช้วิธีหว่านน้ำตมทุกครัวเรือน พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมนำมาปลูกมากที่สุดคือพันธุ์สุพรรณ 35 ข้อดีของพันธุ์นี้ส่วนใหญ่เกษตรกรมีความเห็นว่ามีความต้านทานโรคดีและที่มาของเมล็ดพันธุ์คือซื้อมาจากเพื่อนบ้าน และเก็บไว้เอง ส่วนใหญ่ไม่ได้คัดเลือกเมล็ดป้องกันโรคก่อนปลูก และไม่ได้มีการทดสอบเมล็ดก่อนปลูก แหล่งน้ำที่เกษตรกรใช้ส่วนใหญ่ใช้น้ำชลประทาน ปริมาณน้ำที่ใช้เพียงพอ วิธีการดูแลรักษาได้แก่การใส่ปุ๋ยมีการใส่ 1-2 ครั้ง การให้น้ำก็ให้ตลอดเวลายกเว้นเวลาใกล้เก็บเกี่ยว การกำจัดวัชพืชมีการกำจัด 1 ครั้งหลังจากปลูกได้ประมาณ 1 สัปดาห์ และการกำจัดศัตรูพืชมีการกระทำ 2-4 ครั้ง ตามความเหมาะสม อัตราปุ๋ยที่เกษตรกรใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉลี่ยไร่ละ 56 กก. / ไร่ และครึ่งหนึ่งของเกษตรกร ไม่ได้ใช้ปุ๋ยชนิดอื่นอีกเลยนอกจากปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ส่วนวิธีการเก็บเกี่ยวมีการใช้เครื่องจักรเข้ามาช่วยในการเก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้มีการลดความชื้นของเมล็ดข้าวก่อนนำไปจำหน่าย และเกษตรกรส่วนใหญ่มีการนำผลผลิตไปจำหน่ายเอง ทางด้านต้นทุนการผลิตมีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 3,004.15 บาท / ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 821 กก. / ไร่ ราคาผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ย 3,782 บาท / เกวียน และรายได้จากการปลูกข้าวของเกษตรกรเฉลี่ย 196,660 บาท / ครอบครั้ว / ปี

ปัญหาทางการผลิต ทางด้านที่ดิน เกษตรกรพบกับปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินเค็ม ทางด้านปุ๋ย เกษตรกรบางส่วนพบปัญหาเกี่ยวกับปุ๋ย คือปุ๋ยแพง ปุ๋ยปลอม ส่วนปัญหาที่พบในเรื่องของเงินทุนคือ มีเงินทุนไม่เพียงพอในการทำนาข้าว ในด้านแรงงาน เกษตรกรบางส่วนมีการจ้างแรงงานที่มีราคาแพงเข้ามาช่วย ปัญหาที่เกี่ยวกับโรคแมลงและวัชพืช คือ มีโรคและแมลงระบาดบ้าง เกษตรกรแก้ไขโดยการใช้สารเคมี และปัญหาทางการเก็บเกี่ยว คือปัญหาด้านสภาพดินฟ้าอากาศ

ปัญหาทางการตลาด พบปัญหาข้าวราคาต่ำและถูกกดราคาโดยพ่อค้าคนกลางหรือเจ้าของโรงสี เกษตรกรไม่สามารถเป็นผู้กำหนดราคาเองได้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่านที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ อาจารย์สนอง นิลเพ็ชร ประธานกรรมการปัญหาพิเศษที่กรุณาชี้แนะแนวทางการศึกษาตั้งแต่ต้น อีกทั้ง อาจารย์เอนก บุญยีน ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมการปัญหาพิเศษโดยให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไข ข้าพเจ้ารู้สึกทราบบ้างซึ่งในบุญคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณเกษตรกรผู้ทำนาในเขตตำบลมดแดง ทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาให้ข้อมูลมาทำการวิจัยในครั้งนี้ไม่มีติดเอื้อน

และสุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณพ่อสมิตและคุณแม่เสมอ ตู๊แก้ว ที่คอยช่วยเหลือในการพาไปเก็บรวบรวมข้อมูล อีกทั้งยังคอยเป็นกำลังใจยามที่ข้าพเจ้าเกิดความย่อท้อ

สิริวรรณ ตู๊แก้ว
พฤษภาคม 2544

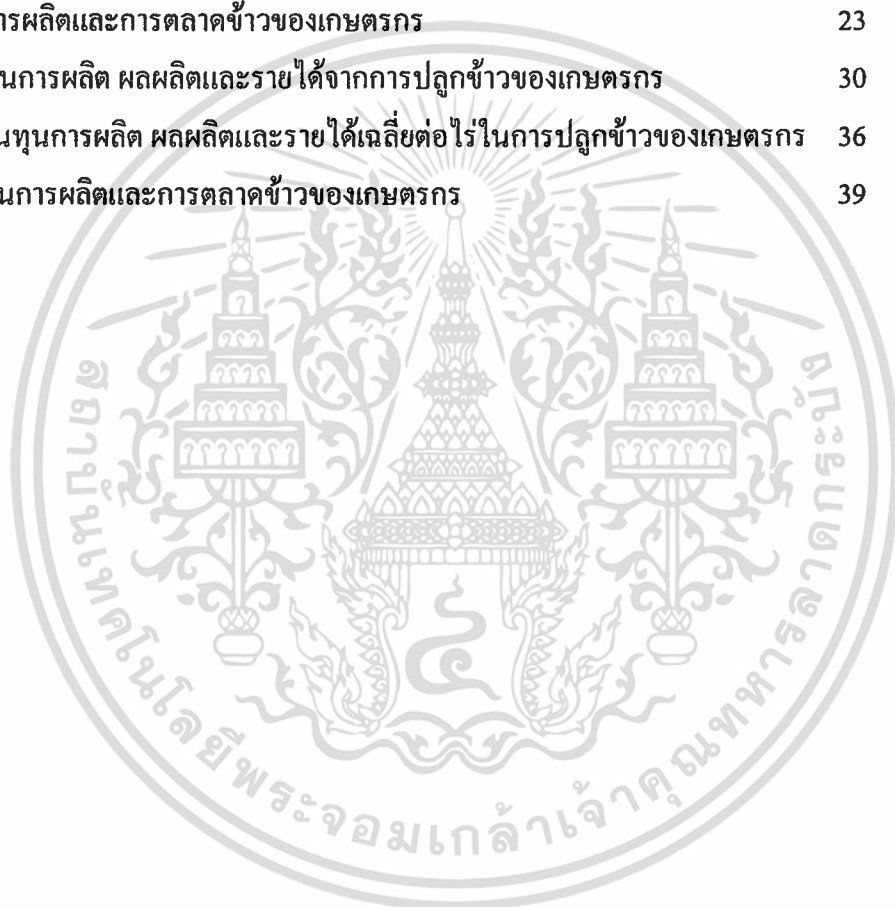
สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
บทที่ 1 บทนำ	
- ความสำคัญของปัญหา	1
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
- ขอบเขตการศึกษา	3
- นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	
- การผลิตข้าวของเกษตรกร	4
- การตลาดข้าว	6
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	10
- วิธีการสุ่มตัวอย่าง	10
- วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	11
- ระยะเวลาและสถานที่ของการศึกษา	11
- การวิเคราะห์ข้อมูล	11
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร	13
ตอนที่ 2 สภาพการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกร	20
ตอนที่ 3 ปัญหาในการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกร	36
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	42
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. การแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง	10
2. แสดงระยะเวลาการดำเนินงาน	12
3. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	16
4. สภาพการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกร	23
5. ต้นทุนในการผลิต ผลผลิตและรายได้จากการปลูกข้าวของเกษตรกร	30
6. แสดงต้นทุนการผลิต ผลผลิตและรายได้เฉลี่ยต่อไร่ในการปลูกข้าวของเกษตรกร	36
7. ปัญหาในการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกร	39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา (Statement of the problem)

ในประเทศไทย ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมาก โดยนำรายได้เข้าประเทศปีละหลายหมื่นล้านบาท (ยุคติ สาริกะภูติ, 2535 : 1) สถิติในปี พ.ศ. 2532 ไทยส่งข้าวออกได้สูงถึงประมาณ 6.5 ล้านตัน มูลค่ากว่า 4 หมื่น 5 พันล้านบาท และในปี 2533 และ 2534 มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกใกล้เคียงกัน คือปริมาณการส่งออกในราว 3.95 ล้านตัน และมูลค่าประมาณ 2 หมื่น 7 พันล้านบาท (ปริบูรณ์ สมฤทธิ์, 2535 : 1) ถ้าพิจารณาถึงนโยบายภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ได้เน้นการลดพื้นที่การผลิต ตั้งแต่ปี 2535-2539 รวมระยะเวลา 5 ปี โดยให้ลดพื้นที่ข้าวนาปีลง 2 ล้านไร่ คือ พื้นที่ข้าวนาปีเดิม 59 ล้านไร่ ลดลงเหลือ 57 ล้านไร่ และข้าวนาปรังจาก 4.2 ล้านไร่ เหลือ 3.9 ล้านไร่ แต่รายละเอียดภายในแผน 7 ได้ระบุว่าให้เพิ่มปริมาณของผลผลิตของข้าวนาปีจาก 18.3 ล้านตัน เป็น 18.8 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ของฤดูนาปีจาก 310 กิโลกรัม เป็น 330 กิโลกรัม และข้าวนาปรังจากไร่ละ 630 กิโลกรัม เป็น 670 กิโลกรัม โดยมีปริมาณผลผลิตข้าวนาปรังเฉลี่ยปีละ 2.6 ล้านตัน (ยุคติ สาริกะภูติ, 2535)

ซึ่งตามหลักความจริงแล้ว ในทางปฏิบัตินั้นทำได้ยากมาก กล่าวคือให้ลดพื้นที่การผลิตในขณะที่เดียวกันก็ให้เพิ่มปริมาณการผลิต ซึ่งเกษตรกรในแต่ละท้องที่ แต่ละจังหวัด มีความสามารถในการผลิตที่แตกต่างกันและสภาพทางภูมิศาสตร์ยังแตกต่างกันอีกด้วย เช่น จังหวัดที่สามารถผลิตข้าวได้มากจริง ๆ เพราะมีการชลประทานที่ดี และมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมมีอยู่เพียงไม่กี่จังหวัด คือ แถบจังหวัดสุพรรณบุรี อู่ยรยา อ่างทอง และในการประกอบอาชีพการทำนาจริง ๆ นั้น จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรต้องประสบปัญหาในการผลิตหลาย ๆ ด้าน เช่น ปัญหาปุ๋ยราคาแพง ปุ๋ยปลอม โรคและแมลงระบาด การขาดการวางแผนในการทำนา ทำให้บางครั้งช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิตไปตรงกับช่วงฤดูฝน ทำให้ข้าวเปียกไม่ได้คุณภาพตรงความต้องการของตลาด ทำให้เกษตรกรขายข้าวได้ราคาต่ำ คือ เกวียนละ 2,301 บาท ในปีการเพาะปลูก 2528/2529 และราคาเกวียนละ 3,600 บาท ในปีการเพาะปลูก 2541/2542 (สำนักงานเกษตรอำเภอศรีประจันต์, 2543) รวมถึงการขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร อัตราค่าจ้างเครื่องจักรกลราคาสูง ส่วนปัญหาด้านการตลาด เช่น ปัญหาจากการกดราคาของพ่อค้าคนกลาง หรือ การโก่งต่า

ท้องที่เกษตรกรรวมตำบลแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ก็เป็นท้องที่หนึ่งที่เกษตรกรประกอบอาชีพการทำนาข้าวกันเป็นส่วนใหญ่ จากการเข้าไปสังเกตการณ์ในท้องที่ จึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำให้รู้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษา ถึงการผลิตการทำนาข้าวที่แท้จริงของเกษตรกรผู้ทำนา ในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ เพื่อใช้ ประกอบการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหของเกษตรกรผู้ทำนาในตำบลมดแดง อำเภอศรี ประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(Objectives of the study)

1. เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกรในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการผลิตข้าวของเกษตรกร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expcteted Results)

1. ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
2. ทำให้ทราบสภาพการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกรในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
3. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการผลิตข้าวและปัญหาด้านการตลาด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลมดแดง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานเกษตรอำเภอศรีประจันต์ และกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อใช้ประกอบการปรับปรุงและการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมและการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตการศึกษา (Scope of the study)

ในการศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเกี่ยวกับสภาพการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกรในตำบลแดง อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ในปีการผลิต 2543

นิยามศัพท์

(Definition)

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ทำนา หรือชาวนาในตำบลแดง อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

สถาบันเกษตรกร หมายถึง กลุ่มหรือองค์กรทางการเกษตรที่จัดตั้งขึ้นโดยสำนักงานเกษตรอำเภอสรีประจันต์ และเกษตรกรภายในตำบลแดง เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรผู้ทำนา กลุ่มยุวเกษตรกร เป็นต้น

ความอุดมสมบูรณ์ของดิน หมายถึง ลักษณะดินของเกษตรกรที่ใช้ประกอบการทำนา

- อุดมสมบูรณ์ดี หมายถึง ลักษณะดินของเกษตรกรที่ใช้ในการทำนาไม่ประสบปัญหาใดๆ
- อุดมสมบูรณ์ปานกลาง หมายถึง ลักษณะดินของเกษตรกรที่ใช้ในการทำนาประสบปัญหาบ้างเล็กน้อย
- อุดมสมบูรณ์ต่ำ หมายถึง ลักษณะดินของเกษตรกรที่ใช้ในการทำนาทำการแก้ไขอยู่บ่อยครั้ง

การผลิต หมายถึง การเตรียมพันธุ์ และการเตรียมพื้นที่ การปลูกและการกำจัดวัชพืช การบังคับให้ข้าวออกรวง แรงจูงใจในการผลิต แหล่งความรู้ที่ได้รับ แหล่งเงินทุน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปุ๋ย และการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนปริมาณ ผลผลิตที่ได้รับ

การตลาด หมายถึง การจัดจำหน่ายข้าว การบรรจุหีบห่อ การขายของเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

(Review of Related Literature)

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดในประเด็นปัญหา และการดำเนินการทำปัญหาพิเศษอย่างถูกต้อง โดยได้รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องมาไว้ดังนี้

บทความทางวิชาการ

1. การผลิตข้าวของเกษตรกร

1.1 วิธีการเพาะปลูก การปลูกข้าวในที่ดอน เช่น เจริญเขามักจะมีระดับ สูง ๆ ต่ำ ๆ จึงไม่สามารถไถเตรียมดินและปรับระดับได้ง่าย ๆ เหมือนกับพื้นที่ราบ (ประพาส วีระแพทย์, 2521)

- พันธุ์ข้าวที่ใช้

ก. เลือกใช้พันธุ์ข้าวพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูง ซึ่งข้าวพวกนี้จะต้องมีการแตกกอดีมีรวงต่อกอมาก เมล็ดต่อรวงก็มาก เมล็ดมีน้ำหนักดีและไม่ร่วงง่าย หรือมีเมล็ดลีบง่าย (กรมวิชาการเกษตร, 2527ก)

ข. เลือกใช้พันธุ์ที่มีความต้านทานโรคและแมลง เช่น ข้าว กข. 7 ต้านทานโรคขอบใบแห้งดี แต่ไม่ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล กข. 9 ต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลแต่ไม่ต้านทานโรคขอบใบแห้ง ดังนั้นในท้องถิ่นใดมีโรคหรือแมลงใดระบาด ก็ควรเลือกพันธุ์ที่มีความต้านทานไปปลูก (กรมวิชาการเกษตร, 2527ข)

- พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรปลูก

1. พันธุ์ข้าวส่งเสริม คือ พันธุ์ข้าวที่ทางรัฐบาลแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และฤดูกาล เช่น ข้าวเจ้าได้แก่ พันธุ์ กข. 1 กข. 7 กข. 11 กข. 15 กข. 17 กข. 19 กข. 21 กข. 23 และกข. 25 นางมลเอส 4 และข้าวดอกมะลิ 105

2. ข้าวพันธุ์พื้นเมือง คือ พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรปลูกมาแล้วเป็นระยะเวลานาน เป็นพันธุ์ดั้งเดิมของท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่คุณภาพไม่ค่อยดีนัก เช่น พันธุ์ขาวเกษตร ขาวกอเดี่ยว ขาวคัค คีลี ทองรากไทร เกรดเอ เป็นต้น

1.2 การดูแลรักษา ผู้ปลูกจะต้องหมั่นออกไปดูต้นข้าวที่ปลูกไว้เสมอ ๆ จะต้องมีการกำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ยและพ่นยาเคมีเพื่อป้องกันและกำจัดโรคแมลงศัตรูที่อาจเกิดระบาดขึ้นได้ จะต้องมีการใส่ปุ๋ย มีน้ำเพียงพอกับต้นข้าว (ประพาส วีระแพทย์, 2521)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.2.1 กรมวิชาการเกษตร(2528)ได้ให้ข้อพิจารณาและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ก่อนการใส่ปุ๋ยเคมีในนาข้าว เพื่อให้การใช้ปุ๋ยเคมีมีประสิทธิภาพสูงในการเพิ่มผลผลิตข้าว คือ ต้องรู้ลักษณะเนื้อดินของชาวนาเองว่าเป็นดินเหนียวหรือดินทราย น้ำในนาต้องมีเพียงพอ ต้องใส่ปุ๋ยให้ถูกต้องตรงกับระยะที่ข้าวต้องการ ปกติ
- 1.2.2 กรมวิชาการเกษตร (2528) ได้ให้ข้อปฏิบัติในเรื่องของการป้องกันกำจัดแมลงว่า เกษตรกรจะต้องหมั่นออกไปตรวจดูต้นข้าวเพื่อที่จะได้ทราบว่ามิโรคหรือแมลงศัตรูข้าวอะไรบ้างที่เข้ามาทำลายต้นข้าว แล้วทำการกำจัดตั้งแต่ต้นมือ เพราะถ้าโรคหรือแมลงนั้นได้ระบาดอย่างกว้างขวางแล้ว จะเป็นการยากที่จะกำจัดหรือกำจัดได้แต่ต้องลงทุนมาก นอกจากนี้การปลูกพันธุ์ต้านทานโดยไม่พ่นยาเสริมก็อาจทำให้เกิดโรคหรือแมลงชนิดใหม่เกิดขึ้นด้วย
- 1.2.3 กรมวิชาการเกษตร (2528) ได้ให้ข้อปฏิบัติในเรื่องของการกำจัดวัชพืชไว้ว่า วัชพืชในนามีหลายชนิด แต่ละชนิดต่างก็พยายามที่จะแย่งอาหารหรือปุ๋ยจากต้นข้าว เพราะฉะนั้นชาวนาจะต้องกำจัดวัชพืชให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การปราบวัชพืชทำได้โดยการใช้มือถอน หรือใช้ยาฆ่าวัชพืชก็ได้ ยาที่ใช้ก็มีทั้งที่รูปที่เป็นน้ำเหลวหรือเป็นเม็ดหว่านลงไปในนาได้โดยตรง
- 1.2.4 กรมวิชาการเกษตร (2528) ได้ให้ข้อปฏิบัติในเรื่องของการรักษาระดับน้ำในนา โดยกล่าวว่าน้ำในนาหลังจากปลูกข้าวแล้วควรจะต้องมีอยู่เสมอประมาณ 5-10 เซนติเมตร เพราะน้ำในระดับนี้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของต้นข้าว และเมื่อต้นข้าวได้ออกรวงแล้วประมาณ 2 อาทิตย์ จะต้องไขน้ำออกจากนาให้หมดเพื่อจะทำให้เมล็ดแก่พร้อมเก็บเกี่ยวได้ การขาดน้ำในระยะการเจริญเติบโตของต้นข้าวนอกจากจะทำให้ต้นข้าวชะงักแล้ว ยังทำให้เกิดมีวัชพืชจำนวนมากด้วย

1.3 การเก็บเกี่ยว เมื่อถึงกำหนดเก็บเกี่ยวได้ต้องรีบทำการเก็บเกี่ยวทันที ถ้าปล่อยทิ้งไว้ นอกจากจะถูกรบกวนจากนก นูรบกวนแล้ว การร่วงหล่นของเมล็ดจากรวงจะเกิดการสูญเสียมากขึ้น โดยปกติมักเก็บเกี่ยวหลังจากที่ข้าวออกดอกได้ 30 วัน ในสมัยก่อนชาวนาไทยนิยมเก็บเกี่ยวโดยใช้เคียวเป็นส่วนใหญ่ เพราะมีความสะดวกมากที่สุด แต่ในปัจจุบันได้มีการใช้เครื่องทุ่นแรงในการเก็บเกี่ยวมากขึ้น ซึ่งเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย อีกทั้งวิธีการก็ไม่ยุ่งยากเป็นการลดแรงงานในการเก็บเกี่ยวได้ค่อนข้างมาก (อรรควชิ ทัศนีสองชั้น, 2538)

1.4 ผลผลิตแปรรูปจากข้าว ข้าวสามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้มากมายหลายชนิด และการแปรรูปเป็นสินค้าสำเร็จรูปนั้น เพื่อลดการส่งออกในรูปวัตถุดิบ อันจะช่วยให้ได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงขึ้น และช่วยลดปัญหาการตลาดให้น้อยลงด้วย นอกจากนี้ยัง

เป็นหนทางที่จะนำส่วนอื่น ๆ ของข้าวมาใช้ประโยชน์ในทางอุตสาหกรรมอีกด้วย ผลิตภัณฑ์แปร
รูปจากข้าว เช่น การนำข้าวไปทำเป็นแป้ง สำหรับใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเป็นอาหารชนิดอื่น ๆ
ต่อไป อีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ฐานะหรือสภาพการส่งข้าวออกไปจำหน่ายต่างประเทศจะต้อง
ดีขึ้นไม่น้อย นั่นก็คือ การทำข้าวให้เป็นอาหารสำเร็จรูป หรือสะดวกแก่การบริโภคมากขึ้น เช่น
นำมาทำเป็น rice flakes, popped หรือ puffed rice, ข้าวแห้ง (instant rice) ข้าวกระป๋อง (canned
rice), fermented products, rice wafers รวมทั้งการบรรจุข้าวในหีบห่อ นอกจากการแปรรูปข้าว
เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปดังกล่าวแล้ว สิ่งที่ควรให้ความสนใจอีกเรื่องหนึ่งก็คือ
การนำข้าวมาทำเป็นข้าวหนึ่ง เพื่อส่งออกไปยังตลาดบางแห่ง เช่น ประเทศในตะวันออกกลาง ซึ่ง
ข้าวหนึ่งนี้ทนต่อมอดและแมลงกินข้าว ตลอดจนเห็ดราได้ดี (ธเนศ กองประเสริฐ, 2526)

1.5 ปัญหาด้านการผลิต ในด้านปัญหาในการผลิตข้าวที่สำคัญคือ ปัญหาพื้นฐานการทำ
นามีความไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่การทำนา การทำนาอาศัยน้ำฝนอย่างเดียว เนื่อง
จากระบบชลประทานที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอ และการจัดสรรน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพที่สมบูรณ์
ปัญหาประสิทธิภาพการผลิตต่ำ และต้นทุนการผลิตสูง เช่น น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้กับเครื่องจักรกล
เกษตรมีราคาแพง (ณรงค์ มินะนันท์, 2535) ปัญหาทางด้านการผลิตที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ
ปัญหาทางด้านปุ๋ยมีราคาแพงและขาดคุณภาพ มีสิ่งเจือปนมากและปุ๋ยที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือ
ก็มาช้ากว่ากำหนดไม่ทันฤดูการผลิต เกษตรกรต้องไปซื้อปุ๋ยราคาแพงมาจากตลาด รัฐไม่มีการ
วางแผนล่วงหน้าในการจัดหาปุ๋ยมาช่วยเหลือเกษตรกร ปัญหาจากการขาดสินค้าอัตรากอเบี่ย
ต่ำ ที่จะนำมาเป็นปัจจัยทางด้านการผลิต ปัญหาการขาดข้าวตกต่ำ ปัญหาเกี่ยวกับโรคและแมลงศัตรู
พืชที่เกิดขึ้นทุกปี ซึ่งไม่สามารถป้องกันได้ เกษตรกรต้องลงทุนซื้อวัสดุเคมีปีละเป็นจำนวนมาก
เพื่อใช้ปราบศัตรูพืช (สำรวย ไม้สวัสดิ์, 2535 : 45-47)

2. การตลาดข้าว

2.1 วิธีการจำหน่ายข้าว ในด้านของการจำหน่ายข้าวในไทยนั้น ส่วนใหญ่เกษตรกรจะ
จำหน่ายข้าวในรูปแบบของเมล็ด (ข้าวเปลือก) เพราะเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด โดยอาจจะเงินในใส่รถไปขายที่
ตัวพ่อค้าคนกลางเอง หรืออาจมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อก็ได้ แล้วพ่อค้าคนกลางก็นำไปตีเป็น
ข้าวสารต่อไป (พิทักษ์สิทธิ์ ฉายะภูติ, 2527)

2.2 ราคาและต้นทุนการผลิตข้าว ราคาข้าวในปัจจุบันขึ้นอยู่กับความขึ้นของข้าวนั้น ๆ
เช่นถ้าข้าวมีความขึ้นสูงกว่ามาตรฐานข้าวก็จะมีราคาต่ำ แต่ถ้าข้าวมีความขึ้นไม่มากข้าวก็จะได้
ราคาดี ณ ปัจจุบันราคาข้าวเกี่ยวนละประมาณ 4700 บาท (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2543) ส่วนต้น
ทุนการผลิตข้าว/ไร่ ของข้าวนาปรังจะสูงกว่าข้าวนาปี แต่ถ้าพิจารณาต้นทุนต่อหน่วยหรือต้นทุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อเกี่ยวกัน จะพบว่าต้นทุนต่อเกี่ยวกันของการเพาะปลูกข้าวนาปรังจะต่ำกว่าข้าวนาปี ทั้งนี้เพราะ การปลูกข้าวนาปรังจะต้องใช้ปุ๋ยและข้าวพันธุ์ดีมากกว่าการเพาะปลูกข้าวนาปี จึงทำให้ต้นทุนต่อ ไร่สูงกว่าข้าวนาปีมาก แต่ผลผลิตข้าวนาปรังจะมากกว่าข้าวนาปี ดังนั้นทำให้ต้นทุนต่อเกี่ยวกันของ ข้าวนาปรังต่ำกว่าข้าวนาปี (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2543)

2.3 ปัญหาด้านการตลาด เกิดขึ้นจากเกษตรกรจำหน่ายข้าวได้ในราคาต่ำ ขาดเงินทุน หมุนเวียน ขาดสถานที่เก็บรักษา เพราะเกษตรกรไม่มีผู้กลางสำหรับเก็บข้าวเปลือกไว้รอราคาที่เป็นของตนเอง ดังนั้นในช่วงฤดูฝนที่มีปริมาณข้าวออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก เมื่อเกษตรกรขาย ข้าวออกสู่ตลาด จึงทำให้ถูกพ่อค้าคนกลางหรือพ่อค้าโรงสีกดราคา ระบบตลาดยังไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การต่อรองราคาและการรวมกลุ่มของเกษตรกร ซึ่งทั้ง 2 อย่างนี้มีความสัมพันธ์กัน เมื่อมีการรวมกลุ่มของเกษตรกรเกิดขึ้นก็จะทำให้เกิดอำนาจในการต่อรองราคาของผลผลิตที่ผลิต ได้ ประสบความสำเร็จได้มากขึ้น การคมนาคมไม่ค่อยสะดวก มีขั้นตอนการขนส่งมาก ก่อให้เกิด ค่าใช้จ่ายแก่เกษตรกร ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยเกื้อกูลระบบการซื้อขายที่เป็น ธรรม เช่น ตลาดกลางคลังสินค้าในท้องถิ่น เป็นต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2528)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พีระยศ แจ่มจัน และอนันต์ พลธานี (2539) กล่าวว่าจากการศึกษาพบว่า การขาดน้ำจะมี ผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตข้าวมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความยาวนานของการขาดน้ำ และ ระยะการเจริญเติบโตของข้าวที่ได้รับผลกระทบ กล่าวโดยทั่ว ๆ ไปการขาดน้ำในระยะออกดอก จะมีผลต่อการให้ผลผลิตมากที่สุด

ทวี คุปต์กาญจนากุล (2541) กล่าวว่า ผลการศึกษาพบว่า การที่จะทำให้ข้าวมีราคา และมี ผลผลิตเป็นที่น่าพอใจเราควรตระหนักถึง การเพิ่มการสังเคราะห์แสงและลดการหายใจ เพิ่มมวล ชีวภาพและดัชนีเก็บเกี่ยว เพิ่มแหล่งสร้างและแหล่งสะสมอาหารสังเคราะห์ เพิ่มองค์ประกอบ ของผลผลิตซึ่งทำได้โดยการจัดการในด้านต่าง ๆ ที่เป็นเทคโนโลยีประกอบ เช่น การเตรียมดิน วิธีการปลูก ระยะปลูก อัตราเมล็ดพันธุ์ การใส่ปุ๋ย การจัดการน้ำ การอารักขาพืช ฯลฯ ให้เหมาะ สมเพื่อให้ต้นข้าวเจริญเติบโตได้อย่างเหมาะสมและให้ผลผลิตสูง

งามชื่น คงเสรี และคณะ (2521) สรุปผลการทดลองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของความ งาม คุณภาพการสีและคุณสมบัติของแป้งของข้าวในระหว่างการเก็บรักษาพบว่าคุณภาพการสี เเปอร์เซ็นต์แกลบของข้าวส่วนใหญ่มีเปอร์เซ็นต์แกลบต่ำในระยะ 2-4 เดือนแรก ต่อจากนั้นจะเพิ่ม ขึ้นและอยู่ในระดับค่อนข้างคงที่จนถึงเดือนที่ 12 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำลายของแมลง ระหว่างเก็บรักษา

เครือวัลย์ อัตตะวริยะสุข และคณะ (2522) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของความชื้น ขณะเก็บเกี่ยวพบว่า การเก็บเกี่ยวข้าวขณะที่มีเมล็ดมีความชื้นระหว่าง 12-27 เปอร์เซ็นต์ หรือเก็บเกี่ยวหลังออกดอก 26-36 วัน ซึ่งระยะดังกล่าวจะได้เปอร์เซ็นต์เปลือกข้าวต่ำ เปอร์เซ็นต์ข้าวสารสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เปอร์เซ็นต์ข้าวเต็มเมล็ด ต้นข้าวสูง

สุชาติ ณ ลำพูน (2525) ศึกษาเรื่องเทคโนโลยีการทำนาในฤดูนาปีของเกษตรกร ตำบลจีเหล็ก ตำบลบ้านเป่า อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าโดยทั่วไปแล้วเกษตรกรในเขตชลประทานมีความรู้เรื่องเทคโนโลยีมากกว่าเกษตรกรในเขตเขตรักษาพันธุ์ แหล่งความรู้ของเกษตรกรในเขตชลประทานส่วนใหญ่ได้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริม เพื่อนบ้าน วิทยุ ญาติพี่น้อง และพ่อค้า ตามลำดับ สำหรับในเขตเขตรักษาพันธุ์ ได้จากญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและวิทยุ

เครือวัลย์ อัตตะวริยะสุข และคณะ (2526) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการสีของเมล็ดข้าวที่มีระดับท้องไขต่างกัน พบว่าข้าวที่เป็นท้องไขในระดับมาก มีแนวโน้มที่จะให้ข้าวเต็มเมล็ด ต้นข้าวต่ำและข้าวที่เป็นท้องไขน้อย มีแนวโน้มที่จะให้เปอร์เซ็นต์ข้าวเต็มเมล็ดต้นข้าวสูงได้ แต่ทั้งนี้ไม่แน่นอนเสมอไป เพราะมีบางพันธุ์ที่ให้ผลตรงข้าม ดังนั้นจึงตั้งข้อสังเกตได้ว่า คุณภาพการสีข้าวไม่ได้ขึ้นกับระดับท้องไขเพียงอย่างเดียว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกหลายอย่าง

เครือวัลย์ อัตตะวริยะสุข และคณะ (2527ก.) ได้รายงานผลเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงดินทรายและดินเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อคุณสมบัติทางกายภาพของเมล็ดข้าวว่าส่วนใหญ่ปุ๋ยอินทรีย์ไม่มีผลกระทบต่อน้ำหนัก 100 เมล็ดของข้าวพันธุ์ กข. 6 มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ทำให้น้ำหนัก 100 เมล็ดเพิ่มขึ้น 0.13 กรัม เนื่องจากน้ำหนักเมล็ดจะแปรปรวนไปตามรูปร่างของเมล็ด เมื่อปุ๋ยอินทรีย์ไม่มีผลต่อขนาดรูปร่างของเมล็ดจึงไม่มีผลต่อน้ำหนักเมล็ดด้วย ปุ๋ยอินทรีย์ที่ทดลองทุกตำรับไม่มีผลต่อคุณภาพการสีข้าวทุกตัวอย่างให้เปอร์เซ็นต์ข้าวเต็มเมล็ด ต้นข้าวอยู่ในระดับสูงที่น่าพอใจ (60 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป) รวมทั้งแปลงเปรียบเทียบที่ไม่ได้ใส่ปุ๋ยด้วย และจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการสีของเมล็ดข้าวที่มีระดับท้องไขต่างกัน (เครือวัลย์และคณะ, 2527ข.) พบว่าข้าวที่เป็นท้องไขน้อยจะมีคุณภาพการสีสูงกว่าข้าวที่เป็นท้องไขมาก และจากการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของความชื้นขณะเก็บเกี่ยวต่อคุณภาพการสีของข้าว (เครือวัลย์และคณะ, 2527ค.) พบว่าระยะเวลาการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมจะทำให้ข้าวที่นำไปสีนั้นได้ต้นข้าวสูงสุด คือระยะหลังข้าวออกดอกแล้ว 30-35 วัน แต่ถ้าการเก็บเกี่ยวเร็วหรือช้าเกินไป จะทำให้เปอร์เซ็นต์ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าวต่ำลงเป็นเพราะเมล็ดข้าวยังไม่สมบูรณ์และยังไม่แกร่งพอหรือเมล็ดแตก ร้าวมาก

เครือวัลย์ อัครวิริยะสุข และคณะ (2528) ศึกษาเกี่ยวกับการนวดและการตากข้าววิธีต่าง ๆ ต่อคุณภาพการสี พบว่า การนวดข้าวโดยใช้คนนวด ใช้ควายย่ำ และใช้เครื่องนวดข้าวเปลือกไม่ทำให้เปอร์เซ็นต์ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าวแตกต่างกัน แต่การตากข้าวโดยวิธีแขวนราวเป็นวิธีที่ทำให้เปอร์เซ็นต์ข้าวเต็มเมล็ดและต้นข้าวสูง (50.8%) สูงกว่าการตากวิธีอื่น ๆ วิธีที่ให้เปอร์เซ็นต์ข้าวเต็มเมล็ด ต้นข้าว ร่องลงมาคือ การตากข้าวเปลือกโดยการสูบลม (เกี่ยวข้าวแล้ววางตากไว้บนตอซัง) ซึ่งให้เปอร์เซ็นต์ข้าวเต็มเมล็ด ต้นข้าว (48.3%) สูงกว่าการตากวางราย (เกี่ยวข้าวแล้ววางเรียงตากไปกับพื้นที่นา) แต่ไม่แตกต่างจากกองลมให้เปอร์เซ็นต์ข้าวเต็มเมล็ด ต้นข้าว (47.6%) สูงกว่าการตากแบบวางราย (46.2%) เล็กน้อยซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อัญชลี พรหมลอย (2528) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้และวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรอำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ลักษณะการถือครองที่ดิน รายได้ ไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมี และพิษภัยของสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช และความรู้เกี่ยวกับผลการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับหลักการใช้และพิษภัยของสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงาน ประสบการณ์ในการทำการเกษตร และประสบการณ์ในการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

บทที่ 3
วิธีการศึกษา
(Methodology)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)

ประชากร (Population)

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการทำนาในตำบลแดง อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 572 ครัวเรือน (สำนักงานเกษตรอำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี, 2543)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 145 ครัวเรือน ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร ในท้องที่ตำบลแดง อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling method)

วิธีการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 25 เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนประชากรทั้งหมด 572 ครัวเรือน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง 145 ครัวเรือน จาก 7 หมู่บ้าน คือ

ตารางที่ 1 การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	จำนวนเกษตรกรทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	145	36
2	75	19
3	62	16
4	74	19
5	66	17
6	70	18
7	80	20
รวม	572	145

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งใช้แนวทางการคำนวณเปอร์เซ็นต์ของขนาดตัวอย่าง เสนอโดย ฉัตร ชำของ ดังนี้

จำนวนประชากร	เปอร์เซ็นต์ของขนาดตัวอย่าง
< 50	80%
50-99	> 50% แต่ < 80%
100-999	25%
1,000-9,999	10%
> 10,000	1%

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, 2528

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(Data Gathering and the Research Instrument)

ในการวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างโดยตรง เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ซึ่งมีคำถามปลายปิด (Close – ended question) และคำถามปลายเปิด (Open – ended question) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตและการตลาดข้าว

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการทำนาข้าว โดยเฉพาะปัญหาด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกร

ระยะเวลาและสถานที่ของการศึกษา (Duration and Location of the Study)

การวิจัยและการศึกษาครั้งนี้ ใช้เวลาทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2544 โดยทำการรวบรวมข้อมูลในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้สถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัญหาในการทำนาข้าว โดยเฉพาะปัญหาด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกร ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

กำหนดให้ X = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการศึกษา
 N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ใช้คำนวณค่าเฉลี่ยของข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องการ มีสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{N}$$

กำหนดให้ X = ค่าเฉลี่ย
 $\sum x_i$ = ผลรวมทั้งหมดของข้อมูลที่ต้องการศึกษา
 N = จำนวนทั้งหมดของข้อมูล
 i = จำนวนชุดที่ 1 ถึง n

3. ค่าพิสัย (Range) ใช้คำนวณหาช่วงของอันตรภาคชั้น มีสูตรดังนี้

ค่าพิสัย = ค่าสูงสุด - ค่าต่ำสุด

ตารางที่ 2 แสดงระยะเวลาการดำเนินงาน

ลำดับที่	การดำเนินงาน	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.
1	ศึกษาเขียนโครงการ						
2	เสนอโครงการ						
3	เก็บรวบรวมข้อมูล						
4	วิเคราะห์ข้อมูล						
5	ตรวจสอบ, ปรับปรุง						
6	สอบปัญหาพิเศษ						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการศึกษา
(Results)

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

จากการวิจัยถึงสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสมรส การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร พื้นที่ในการทำนาทั้งหมด ลักษณะถือครองที่ดินในการทำนา การทำการเกษตรอื่น ๆ นอกจากปลูกข้าว อาชีพอื่นนอกจากทำการเกษตร รายได้จากการทำนาต่อปี 2543/2544 รายจ่ายจากการทำนาต่อปี 2543/2544 และ ภาวะหนี้สินต่อปี 2543/2544 ผลการวิจัยมีดังนี้

เพศ (ตารางที่ 3)

จากการทำการวิจัยพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 65.52 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 34.48

อายุ (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 50.34 มีช่วงอายุ 36-51 ปี ร้อยละ 31.04 มีช่วงอายุ 20-35 ปี ร้อยละ 17.24 มีช่วงอายุ 52-66 ปี ร้อยละ 1.38 มีช่วงอายุ 67-81 ปี อายุสูงสุดของเกษตรกร คือ 79 ปี อายุต่ำสุดของเกษตรกร คือ 20 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยคือ 42 ปี

ระดับการศึกษา (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 64.14 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 13.80 ศึกษาในระดับประถมศึกษาปลาย ร้อยละ 7.59 ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 6.82 ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 3.45 ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 2.10 ศึกษาในระดับอุดมศึกษา และ ร้อยละ 2.10 อื่น ๆ

สถานภาพทางสมรส (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 85.52 สมรสแล้ว ร้อยละ 7.59 เป็นโสด ร้อยละ 3.45 อื่น ๆ ร้อยละ 2.07 แยกกันอยู่ และร้อยละ 1.37 หย่าร้าง

สมาชิกสถาบันเกษตรกร (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรร้อยละ 48.27 เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 42.06 ไม่ได้เป็นสมาชิกสถาบันใด ร้อยละ 8.27 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และร้อยละ 1.40 เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

พื้นที่ในการทำนา (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 58.62 มีพื้นที่ในการทำนาอยู่ระหว่าง 4-21 ไร่ ร้อยละ 21.38 มีพื้นที่ในการทำนาอยู่ระหว่าง 22-39 ไร่ ร้อยละ 16.55 มีพื้นที่ในการทำนาอยู่ระหว่าง 40-57 ไร่ ร้อยละ 3.45 มีพื้นที่ในการทำนาอยู่ระหว่าง 58-75 ไร่ พื้นที่ในการทำนาสูงสุด 70 ไร่ ต่ำสุด 4 ไร่ โดยมีพื้นที่ในการทำนาเฉลี่ย 24 ไร่

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 66.90 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 1-3 คน ร้อยละ 31.72 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 4-6 คน ร้อยละ 1.38 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 7-9 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 10 คน ต่ำสุด 1 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน

จำนวนแรงงานในการทำการเกษตร (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 93.80 มีแรงงานในการทำการเกษตรอยู่ระหว่าง 1-3 คน ร้อยละ 6.20 มีแรงงานในการทำการเกษตรอยู่ระหว่าง 4-6 คน แรงงานในการทำการเกษตรสูงสุด 6 คน ต่ำสุด 1 คน โดยมีจำนวนแรงงานในการทำการเกษตรเฉลี่ย 2 คน

ลักษณะการถือครองที่ดิน (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 56.55 มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินคือเป็นของตนเองทั้งหมด เกษตรกรต้องเช่าที่ดินจากผู้อื่นเพิ่มอีกเป็นบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 22.76 และร้อยละ 20.69 คือผู้ที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองเลย ต้องเช่าผู้อื่นทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำการเกษตรอื่น ๆ นอกจากปลูกข้าว (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 57.93 ไม่มีการทำการเกษตรอื่น ๆ นอกจากปลูกข้าว และร้อยละ 42.07 มีการทำการเกษตรอื่น ๆ นอกจากปลูกข้าว เช่น เลี้ยงสัตว์ ปลูกผักสวนครัว ทำสวนมะม่วง ทำไร่มันสำปะหลัง มันเทศ

อาชีพอื่นนอกจากการทำการเกษตร (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 71.72 ไม่มีอาชีพอื่นนอกจากการทำการเกษตร และร้อยละ 28.28 มีอาชีพอื่นรองรับนอกจากการทำการเกษตร เช่น ค้าขาย ขับรถรับส่งนักเรียน ช่างเสริมสวย ช่างซ่อมเครื่อง

รายได้ทั้งหมด / ครอบครัว / ปี (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75.86 มีรายได้อยู่ในช่วง 35,000 – 376,250 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 19.31 มีรายได้ในช่วง 376,251 – 717,501 บาทต่อปี ร้อยละ 2.76 มีรายได้ในช่วง 1,058,753 – 1,400,003 บาทต่อปี ร้อยละ 2.07 มีรายได้ในช่วง 717,502 – 1,058,752 บาทต่อปี เกษตรกรมีรายได้สูงสุด 1,400,000 บาทต่อปี ต่ำสุด 35,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้เฉลี่ย 284,537 บาทต่อปี

รายจ่ายทั้งหมด / ครอบครัว / ปี (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75.17 มีรายจ่ายอยู่ในช่วง 4,800 – 203,600 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 19.31 มีรายจ่ายอยู่ในช่วง 203,601 – 402,401 บาทต่อปี ร้อยละ 2.76 มีรายจ่ายอยู่ในช่วง 402,402 – 601,202 บาทต่อปี ร้อยละ 2.76 มีรายจ่ายอยู่ในช่วง 601,203 – 800,003 บาทต่อปี เกษตรกรมีรายจ่ายสูงสุด 800,000 บาทต่อปี ต่ำสุด 4,800 บาทต่อปี โดยมีรายจ่ายเฉลี่ย 193,771 บาทต่อปี

ภavnีสิน (ตารางที่ 3)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 90.41 มีหนี้สินอยู่ในช่วง 3,000 – 127,250 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 5.48 มีหนี้สินอยู่ในช่วง 127,251 – 251,501 บาทต่อปี ร้อยละ 2.74 มีหนี้สินอยู่ในช่วง 375,753 – 500,003 บาทต่อปี และร้อยละ 1.37 มีหนี้สินอยู่ในช่วง 251,502 – 375,752 บาทต่อปี เกษตรกรมีหนี้สินสูงสุด 500,000 บาทต่อปี ต่ำสุด 3,000 บาทต่อปี โดยมีหนี้สินเฉลี่ย 34,407 บาทต่อปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	95	65.52
หญิง	50	34.48
อายุ (ปี)		
20 – 35	45	31.04
36 – 51	73	50.34
52 – 66	25	17.24
67 – 81	2	1.38
อายุสูงสุด = 79 ปี		
อายุต่ำสุด = 20 ปี		
อายุเฉลี่ย = 42 ปี		
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	5	3.45
ประถมศึกษาตอนต้น	93	64.14
ประถมศึกษาตอนปลาย	20	13.80
มัธยมศึกษาตอนต้น	11	7.59
มัธยมศึกษาตอนปลาย	10	6.82
อุดมศึกษา	3	2.10
อื่น ๆ (การศึกษานอกโรงเรียน)	3	2.10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
สถานภาพทางสมรส		
โสด	11	7.59
สมรส	124	85.52
หย่าร้าง	2	1.37
แยกกันอยู่	3	2.07
อื่น ๆ (สามี-ภรรยาเสียชีวิต)	5	3.45
สมาชิกสถาบันการเกษตร		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	61	42.06
เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร	2	1.40
เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	12	8.27
เป็นสมาชิก ธ.ก.ส.	70	48.27
พื้นที่ในการทำนา (ไร่)		
4 – 21	85	58.62
22 – 39	31	21.38
40 – 57	24	16.55
58 – 75	5	3.45
พื้นที่ในการทำนาสูงสุด 70 ไร่		
พื้นที่ในการทำนาค่ำสุด 4 ไร่		
พื้นที่ในการทำนาเฉลี่ย 24 ไร่		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1 – 3	97	66.90
4 – 6	46	31.72
7 – 9	2	1.38
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 9 คน		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน		
จำนวนแรงงานในการทำการเกษตร (คน)		
1 – 3	136	93.80
4 – 6	9	6.20
จำนวนแรงงานในการทำการเกษตรสูงสุด 6 คน		
จำนวนแรงงานในการทำการเกษตรต่ำสุด 1 คน		
จำนวนแรงงานในการทำการเกษตรเฉลี่ย 2 คน		
ลักษณะการถือครองที่ดิน		
เป็นของตนเองทั้งหมด	82	56.55
เช่าผู้อื่นทั้งหมด	30	20.69
เป็นของตนเองและเช่า	33	22.76
การทำการเกษตรอื่น ๆ นอกจากปลูกข้าว		
ไม่มี	84	57.93
มี	61	42.07

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
อาชีพอื่นนอกจากการทำเกษตร		
ไม่มี	104	71.72
มี	41	28.28
รายได้ทั้งหมด / ครอบครัว / ปี		
35,000 – 376,250	110	75.86
376,251 – 717,501	28	19.31
717,502 – 1,058,752	3	2.07
1,058,753 – 1,400,003	4	2.76
รายได้ทั้งหมด / ครอบครัว / ปี สูงสุด 1,400,000 บาท		
รายได้ทั้งหมด / ครอบครัว / ปี ต่ำสุด 35,000 บาท		
รายได้ทั้งหมด / ครอบครัว / ปี เฉลี่ย 284,537 บาท		
รายจ่ายทั้งหมด / ครอบครัว / ปี		
4,800 – 203,600	109	75.17
203,601 – 402,401	28	19.31
402,402 – 601,202	4	2.76
601,203 – 800,003	4	2.76
รายจ่ายทั้งหมด / ครอบครัว / ปี สูงสุด 800,000 บาท		
รายจ่ายทั้งหมด / ครอบครัว / ปี ต่ำสุด 4,800 บาท		
รายจ่ายทั้งหมด / ครอบครัว / ปี เฉลี่ย 193,771 บาท		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
ภาวะหนี้สิน (n = 77 *)		
3,000 – 127,250	66	90.41
127,251 – 251,501	4	5.48
251,502 – 375,752	1	1.37
375,753 – 500,003	2	2.74
ภาวะหนี้สินสูงสุด 500,000 บาท		
ภาวะหนี้สินต่ำสุด 3,000 บาท		
ภาวะหนี้สินเฉลี่ย 34,407 บาท		

* เกษตรกรผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกร

ระบบการปลูกข้าว (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 92.42 เกษตรกรทำการปลูกข้าว 3 ครั้ง / ปี เนื่องมาจากว่าเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน และร้อยละ 7.58 เกษตรกรทำการปลูกข้าว 2 ครั้ง / ปี คือ นาปรัง – นาปี

วิธีการปลูกข้าว (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรทั้งหมด ใช้วิธีการหว่านแบบหว่านน้ำตม ทั้งนี้เนื่องมาจากการหว่านน้ำตมมีความสะดวกไม่ยุ่งยาก และได้ผลผลิตค่อนข้างดี เสียหายน้อย ซึ่งดีกว่าการหว่านชนิดอื่น

18321

พันธุ์ข้าวที่ใช้ (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่าเกษตรกรทำการปลูกข้าว 3 ครั้งต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 44.83 ใช้น้ำพันธุ์สุพรรณ 35 รองลงมาร้อยละ 40.69 ใช้น้ำพันธุ์สุพรรณ 50 ร้อยละ 12.41 ใช้น้ำพันธุ์หอมปทุมธานี ร้อยละ 2.07 ใช้น้ำพันธุ์สุพรรณ 1

แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 64.14 ซื้อจากเพื่อนบ้าน รองลงมาคือ ร้อยละ 26.90 เกษตรกรเก็บไว้เอง ร้อยละ 6.89 ได้มาจากทางราชการ และร้อยละ 2.07 ได้มาจากแหล่งอื่น

การคลุกยาเคมี (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 77.25 เกษตรกรไม่ได้คลุกยาเคมีป้องกันโรคก่อนปลูก และที่เหลือร้อยละ 22.75 คลุกยาเคมีป้องกันโรคก่อนปลูก

การทดสอบการงอกของเมล็ดพันธุ์ (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75.86 เกษตรกรไม่ได้มีการทดสอบการงอกของเมล็ดพันธุ์ก่อนทำการปลูก และร้อยละ 24.14 มีการทดสอบเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนทำการปลูก

แหล่งน้ำที่ใช้ในการทำนา (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 99.31 ใช้น้ำชลประทาน และร้อยละ 0.69 ใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ

ปริมาณน้ำที่ใช้ในการทำนา (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 97.24 มีน้ำใช้ในการทำนาที่พอ และร้อยละ 2.76 มีน้ำไม่พอใช้ในการทำนา

การให้น้ำ (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีการให้น้ำแบบตลอดเวลา ซึ่งจะเอาน้ำออกตอนช่วงใกล้เก็บเกี่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วิธีการใส่ปุ๋ย (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 97.93 เกษตรกรมีการใส่ปุ๋ย 2 ครั้ง และ ร้อยละ 2.07 มีการใส่ปุ๋ยครั้งเดียว

วิธีการกำจัดวัชพืช (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีการกำจัดวัชพืช 1 ครั้ง หลังจากหว่านข้าวได้ ประมาณ 1 สัปดาห์

วิธีการกำจัดศัตรูพืช (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรร้อยละ 47.58 มีการกำจัดศัตรูพืช 4 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 28.28 มีการกำจัดศัตรูพืช 2 ครั้ง และร้อยละ 24.14 มีการกำจัดศัตรูพืช 3 ครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่า ในช่วงนั้นมีผลกระทบของโรคหรือไม่

อัตราปุ๋ยวิทยาศาสตร์ที่ใช้ (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรร้อยละ 49.66 ใช้ปุ๋ยในช่วง 40-55 กก./ไร่ รองลงมาคือ ร้อยละ 40 ใช้ปุ๋ยอยู่ในช่วง 56-71 กก./ไร่ ร้อยละ 7.59 ใช้ปุ๋ยอยู่ในช่วง 72-87กก./ไร่ และร้อยละ 2.75 ใช้ปุ๋ยอยู่ในช่วง 88-103 กก./ไร่ เกษตรกรใช้ปุ๋ยสูงสุด 100 กก./ไร่ ต่ำสุด 40 กก./ไร่ โดยเฉลี่ยเกษตรกรใช้ปุ๋ย 56 กก./ไร่

ปุ๋ยอื่นๆ ที่ใช้ (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 56.55 ไม่ได้ใช้ปุ๋ยชนิดอื่นในการทำนา รองลงมาคือร้อยละ 28.97 ใช้ปุ๋ยชีวภาพ ร้อยละ 13.79 มีการใช้ปุ๋ยคอก และร้อยละ 0.69 เกษตรกรใช้ปุ๋ยหมัก

วิธีการเก็บเกี่ยว (ตารางที่ 4)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรทั้งหมด มีการใช้เครื่องจักรกลมาช่วยในการเก็บเกี่ยว เพราะสะดวก ไม่ยุ่งยาก และรวดเร็ว อีกทั้งการใช้เครื่องจักรกลมาช่วยก็เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายอีกด้วย

การนวดข้าว (ตารางที่ 4)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรทั้งหมด มีการใช้เครื่องเกี่ยว – นวด แทนการนวดแบบสมัยก่อน ซึ่งใช้แรงงานคน – สัตว์ เพราะได้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้กันมากขึ้น

การลดความชื้นเมล็ดข้าว (ตารางที่ 4)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 86.21 ไม่ได้มีการลดความชื้น คือ เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วก็ขายผลผลิตทันที รองลงมาคือร้อยละ 13.10 เกษตรกรนำไปตากแดดเพื่อใช้ในการทำพันธุ์ และร้อยละ 0.69 เกษตรกรนำไปอบแห้ง

วิธีการจำหน่าย (ตารางที่ 4)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 85.52 นำไปจำหน่ายเอง รองลงมาคือร้อยละ 13.10 มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อ และอื่น ๆ ร้อยละ 1.38 คือ เก็บไว้ทำพันธุ์เพื่อจำหน่าย

ตารางที่ 4 สภาพการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกร

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
ระบบการปลูกข้าว		
นาปรัง – นาปี (2 ครั้ง)	11	7.58
ปลูกข้าว 3 ครั้ง/ปี	134	92.42
วิธีการปลูกข้าว		
หว่านน้ำตม	145	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
พันธุ์ข้าวที่ใช้		
สุพรรณ 35	65	44.83
สุพรรณ 50	59	40.69
หอมปทุมธานี	18	12.41
สุพรรณ 1	3	2.07
แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์		
เก็บไว้เอง	39	26.90
ทางราชการ	10	6.89
ซื้อจากเพื่อนบ้าน	93	64.14
อื่น ๆ (หน่วยงานเอกชน)	3	2.07
การคลุกยาเคมี		
คลุก	33	22.75
ไม่ได้คลุก	112	77.25
การทดสอบการงอก		
ทดสอบ	35	24.14
ไม่ได้ทดสอบ	110	75.86
แหล่งน้ำที่ใช้ในการทำนา		
น้ำชลประทาน	144	99.31
น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ	1	0.69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
ปริมาณน้ำที่ใช้ในการทำงาน		
พอ	141	97.24
ไม่เพียงพอ	4	2.76
การให้น้ำ		
มีการให้น้ำ	145	100
วิธีการใส่ปุ๋ย		
ใส่ครั้งเดียว	3	2.07
ใส่สองครั้ง	142	97.93
วิธีการกำจัดวัชพืช		
การกำจัดวัชพืช 1 ครั้ง	145	100
วิธีการกำจัดศัตรูพืช		
การกำจัดศัตรูพืช 2 ครั้ง	41	28.28
การกำจัดศัตรูพืช 3 ครั้ง	35	24.14
การกำจัดศัตรูพืช 4 ครั้ง	69	47.58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
อัตราปุ๋ยวิทยาศาสตร์ที่ใช้ (กก. / ไร่)		
40-55	72	49.66
56-71	58	40.00
72-87	11	7.59
88-103	4	2.75
อัตราการใช้ปุ๋ยสูงสุด 100 กก./ไร่		
อัตราการใช้ปุ๋ยต่ำสุด 40 กก./ไร่		
อัตราการใช้ปุ๋ยเฉลี่ย 56 กก./ไร่		
ปุ๋ยอื่น ๆ ที่ใช้		
ปุ๋ยหมัก	1	0.69
ปุ๋ยคอก	20	13.79
ปุ๋ยชีวภาพ	42	28.97
ไม่ได้ใช้ปุ๋ยชนิดอื่น	82	56.55
วิธีการเก็บเกี่ยว		
ใช้เครื่องจักรกล	145	100
การนวดข้าว		
ใช้เครื่องเกี่ยว – นวด	145	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
การลดความชื้น		
ตากแดด	19	13.10
อบแห้ง	1	0.69
ขายผลผลิตหลังเกี่ยว – นวด		
เสร็จทันที	125	86.21
วิธีการจำหน่าย		
นำไปจำหน่ายเอง	124	85.52
มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อ	19	13.10
อื่น ๆ (เก็บไว้ทำพันธุ์เพื่อจำหน่าย)	2	1.38

ต้นทุนในการผลิต (ตารางที่ 5)

จากผลการวิจัยทางด้านต้นทุนคงที่พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 57.93 มีต้นทุนคงที่ คือ ค่าเช่าที่ดินอยู่ในช่วง 560 - 720 บาทต่อไร่ รองลงมาร้อยละ 20.69 มีต้นทุนค่าเช่าที่ดินอยู่ในช่วง 721- 881 บาทต่อไร่ ร้อยละ 17.93 มีต้นทุนค่าเช่าที่ดินอยู่ในช่วง 882 – 1,042 บาทต่อไร่ และที่เหลือร้อยละ 3.45 เป็นเกษตรกรที่มีต้นทุนค่าเช่าที่ดินอยู่ในช่วง 1,043 – 1,203 บาทต่อไร่ เกษตรกรมีต้นทุนคงที่ คือ ค่าเช่าที่ดินสูงสุด 1,200 บาทต่อไร่ ต่ำสุด 560 บาทต่อไร่ โดยมีต้นทุนคงที่เฉลี่ย 584.89 บาทต่อไร่

จากผลการวิจัยทางด้านต้นทุนผันแปรพบว่า เกษตรกรมีต้นทุนผันแปรหลายอย่างด้วยกัน แยกได้ดังนี้

- ค่าปุ๋ย เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75.86 มีต้นทุนทางด้านปุ๋ยอยู่ในช่วง 400 - 500 บาทต่อไร่ รองลงมาร้อยละ 8.97 มีการใช้ปุ๋ยอยู่ในช่วง 501 - 601 บาทต่อไร่ ร้อยละ 8.28 มีการใช้ปุ๋ยอยู่ในช่วง 602 - 702 บาทต่อไร่ และร้อยละ 6.89 มีการใช้ปุ๋ยอยู่ในช่วง 703 - 803

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บาทต่อไร่ เกษตรกรมีต้นทุนทางด้านปุ๋ยสูงสุด 800 บาทต่อไร่ ต่ำสุด 400 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ย เกษตรกรมีต้นทุนทางด้านปุ๋ย 486 บาทต่อไร่

- ค่าพันธุ์ข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 53.80 มีต้นทุนทางด้านพันธุ์ข้าวอยู่ในช่วง 211 - 241 บาทต่อไร่ รองลงมาคือร้อยละ 42.07 มีการใช้พันธุ์ข้าวอยู่ในช่วง 180 - 210 บาทต่อไร่ ร้อยละ 2.76 มีการใช้พันธุ์ข้าวอยู่ในช่วง 242 - 272 บาทต่อไร่ ร้อยละ 1.37 มีการใช้พันธุ์ข้าวอยู่ในช่วง 273 - 303 บาทต่อไร่ เกษตรกรมีต้นทุนทางด้านพันธุ์ข้าวสูงสุด 300 บาทต่อไร่ ต่ำสุด 180 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีต้นทุนทางด้านพันธุ์ข้าว 219.95 บาทต่อไร่

- ค่าเตรียมดิน เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 42.76 มีต้นทุนทางด้านเตรียมดินอยู่ในช่วง 426 - 451 บาทต่อไร่ รองลงมาคือร้อยละ 30.34 มีต้นทุนทางด้านเตรียมดินอยู่ในช่วง 400 - 425 บาทต่อไร่ และร้อยละ 26.21 มีต้นทุนทางด้านเตรียมดินอยู่ในช่วง 452 - 475 บาทต่อไร่ ที่เหลือร้อยละ 0.69 เกษตรกรมีต้นทุนทางด้านเตรียมดินอยู่ในช่วง 476 - 501 บาทต่อไร่ เกษตรกรมีต้นทุนทางด้านเตรียมดินสูงสุด 500 บาทต่อไร่ ต่ำสุด 400 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีต้นทุนทางด้านเตรียมดิน 461 บาทต่อไร่

- ค่าแรงงานปลูก เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.97 มีต้นทุนทางด้านแรงงานปลูกอยู่ในช่วง 138 - 146 บาทต่อไร่ รองลงมาคือร้อยละ 31.72 มีต้นทุนทางด้านแรงงานปลูกอยู่ในช่วง 129 - 137 บาทต่อไร่ ร้อยละ 15.17 มีต้นทุนทางด้านแรงงานปลูกอยู่ในช่วง 120 - 128 บาทต่อไร่ และร้อยละ 4.14 มีต้นทุนทางด้านแรงงานปลูกอยู่ในช่วง 147 - 156 บาทต่อไร่ เกษตรกรมีต้นทุนทางด้านแรงงานปลูกสูงสุด 150 บาทต่อไร่ ต่ำสุด 120 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีต้นทุนทางด้านแรงงานปลูก 131.54 บาทต่อไร่

- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 68.28 มีต้นทุนทางด้านน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ในช่วง 200 - 250 บาทต่อไร่ รองลงมาคือร้อยละ 17.24 มีต้นทุนทางด้านน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ในช่วง 251 - 301 บาทต่อไร่ ร้อยละ 7.59 มีต้นทุนทางด้านน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ในช่วง 302 - 352 บาทต่อไร่ และร้อยละ 6.89 มีต้นทุนทางด้านน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ในช่วง 353 - 403 บาทต่อไร่ เกษตรกรมีต้นทุนทางด้านน้ำมันเชื้อเพลิงสูงสุด 400 บาทต่อไร่ ต่ำสุด 200 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีต้นทุนทางด้านน้ำมันเชื้อเพลิง 276.44 บาทต่อไร่

- ค่ายาฆ่าแมลง เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 60 มีต้นทุนทางด้านยาฆ่าแมลงอยู่ในช่วง 350 - 563 บาทต่อไร่ รองลงมาคือร้อยละ 22.07 มีต้นทุนทางด้านยาฆ่าแมลงอยู่ในช่วง 564 - 777 บาทต่อไร่ ร้อยละ 11.04 มีต้นทุนทางด้านยาฆ่าแมลงอยู่ในช่วง 778 - 991 บาทต่อไร่ และร้อยละ 6.89 มีต้นทุนทางด้านยาฆ่าแมลงอยู่ในช่วง 992 - 1,205 บาทต่อไร่ เกษตรกรมีต้นทุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านยาฆ่าแมลงสูงสุด 1,200 บาทต่อไร่ ต่ำสุด 350 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีต้นทุนทางด้านยาฆ่าแมลง 740 บาทต่อไร่

- ค่าเก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 83.44 มีต้นทุนทางด้านค่าเก็บเกี่ยวอยู่ในช่วง 400 - 450 บาทต่อไร่ รองลงมาคือร้อยละ 6.21 มีต้นทุนทางด้านค่าเก็บเกี่ยวอยู่ในช่วง 451 - 501 บาทต่อไร่ ร้อยละ 5.52 มีต้นทุนทางด้านค่าเก็บเกี่ยวอยู่ในช่วง 502 - 552 บาทต่อไร่ และร้อยละ 4.83 มีต้นทุนทางด้านค่าเก็บเกี่ยวอยู่ในช่วง 553 - 603 บาทต่อไร่ เกษตรกรมีต้นทุนทางด้านค่าเก็บเกี่ยวสูงสุด 600 บาทต่อไร่ ต่ำสุด 400 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีต้นทุนทางด้านค่าเก็บเกี่ยว 451 บาทต่อไร่

ต้นทุนในการผลิตทั้งหมด เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 44.14 มีต้นทุนอยู่ในช่วง 2,911 - 3,041 บาทต่อไร่ รองลงมาคือร้อยละ 35.17 มีต้นทุนอยู่ในช่วง 2,780 - 2,910 บาทต่อไร่ และร้อยละ 15.17 มีต้นทุนอยู่ในช่วง 3,042 - 3,172 บาทต่อไร่ และร้อยละ 5.52 มีต้นทุนอยู่ในช่วง 3,173 - 3,303 บาทต่อไร่ เกษตรกรมีต้นทุนทั้งหมดสูงสุด 3,300 บาทต่อไร่ ต่ำสุด 2,780 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีต้นทุนทั้งหมด 3,004.15 บาทต่อไร่

ผลผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 66.21 มีผลผลิตอยู่ในช่วง 852 - 927 กก. / ไร่ รองลงมาคือร้อยละ 18.62 มีผลผลิตอยู่ในช่วง 776 - 851 กก. / ไร่ ร้อยละ 8.96 มีผลผลิตอยู่ในช่วง 928 - 1,003 กก. / ไร่ ร้อยละ 6.21 มีผลผลิตอยู่ในช่วง 700 - 775 กก. / ไร่ เกษตรกรมีผลผลิตสูงสุด 1,000 กก. / ไร่ ต่ำสุด 700 กก. / ไร่ โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีผลผลิต 821 กก. / ไร่

ราคา เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 55.86 ขายข้าวได้ราคาในช่วง 3,601 - 3,801 บาท / เกวียน รองลงมาคือร้อยละ 20 ขายข้าวได้ราคาในช่วง 3,400 - 3,600 บาท / เกวียน ร้อยละ 15.86 ขายข้าวได้ราคาในช่วง 3,802 - 4,002 บาท / เกวียน และร้อยละ 8.28 ขายข้าวได้ราคาในช่วง 4,003 - 4,203 บาท / เกวียน เกษตรกรขายข้าวได้ราคาสูงสุด 4,200 บาท / เกวียน ต่ำสุด 3,400 บาท / เกวียน โดยเฉลี่ยเกษตรกรขายข้าวได้ราคา 3,782 บาท / เกวียน

รายได้จากการปลูกข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 40 มีรายได้จากการปลูกข้าวอยู่ในช่วง 185,001-370,001 บาท / ปี รองลงมาคือร้อยละ 28.97 มีรายได้จากการปลูกข้าวอยู่ในช่วง 40,000- 185,000 บาท / ปี ร้อยละ 21.38 มีรายได้จากการปลูกข้าวอยู่ในช่วง 370,002-555,002 บาท / ปี และร้อยละ 9.65 มีรายได้จากการปลูกข้าวอยู่ในช่วง 555,003-740,003 บาท / ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกข้าวสูงสุด 740,000 บาท / ปี ต่ำสุด 40,000 บาท / ปี โดยเฉลี่ย
เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกข้าว 196,660 บาท / ปี

ตารางที่ 5 ต้นทุนในการผลิต, ผลผลิตและรายได้จากการปลูกข้าวของเกษตรกร

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
ต้นทุนในการผลิต		
1. ต้นทุนคงที่		
- ค่าเช่าที่ดิน		
560-720	84	57.93
721-881	30	20.69
882-1,042	26	17.93
1,043-1,203	5	3.45
ค่าเช่าที่ดินสูงสุด 1,200 บาท / ไร่		
ค่าเช่าที่ดินต่ำสุด 560 บาท / ไร่		
ค่าเช่าที่ดินเฉลี่ย 584.89 บาท / ไร่		
2. ต้นทุนผันแปร		
- ค่าปุ๋ย		
400-500	110	75.86
501-601	13	8.97
602-702	12	8.28
703-803	10	6.89
ค่าปุ๋ยสูงสุด 800 บาท / ไร่		
ค่าปุ๋ยต่ำสุด 400 บาท / ไร่		
ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 486 บาท / ไร่		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
- ค่าพันธุ์ข้าว		
180-210	61	42.07
211-241	78	53.80
242-272	4	2.76
273-303	2	1.37
ค่าพันธุ์ข้าวสูงสุด 300 บาท / ไร่		
ค่าพันธุ์ข้าวต่ำสุด 180 บาท / ไร่		
ค่าพันธุ์ข้าวเฉลี่ย 219.95 บาท / ไร่		
- ค่าเตรียมดิน		
400-425	44	30.34
426-451	62	42.76
452-475	38	26.21
476-501	1	0.69
ค่าเตรียมดินสูงสุด 500 บาท / ไร่		
ค่าเตรียมดินต่ำสุด 400 บาท / ไร่		
ค่าเตรียมดินเฉลี่ย 461 บาท / ไร่		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
- ค่าแรงงานปลูก		
120-128	22	15.17
129-137	46	31.72
138-146	71	48.97
147-156	6	4.14
ค่าแรงงานปลูกสูงสุด 150 บาท / ไร่		
ค่าแรงงานปลูกต่ำสุด 120 บาท / ไร่		
ค่าแรงงานเฉลี่ย 131.54 บาท / ไร่		
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง		
200-250	99	68.28
251-301	25	17.24
302-352	11	7.59
353-403	10	6.89
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสูงสุด 400 บาท / ไร่		
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงต่ำสุด 200 บาท / ไร่		
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเฉลี่ย 276.44 บาท / ไร่		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
- ค่าเช่าแม่แรง		
350-563	87	60.00
564-777	32	22.07
778-991	16	11.04
992-1,205	10	6.89
ค่าเช่าแม่แรงสูงสุด 1,200 บาท / ไร่		
ค่าเช่าแม่แรงต่ำสุด 350 บาท / ไร่		
ค่าเช่าแม่แรงเฉลี่ย 740 บาท / ไร่		
- ค่าเก็บเกี่ยว		
400-450	121	83.44
451-501	9	6.21
502-552	8	5.52
553-603	7	4.83
ค่าเก็บเกี่ยวสูงสุด 600 บาท / ไร่		
ค่าเก็บเกี่ยวต่ำสุด 400 บาท / ไร่		
ค่าเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 451 บาท / ไร่		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N =145)	ร้อยละ
ต้นทุนในการผลิตทั้งหมด (บาท / ไร่)		
2,780-2,910	51	35.17
2,911-3,041	64	44.14
3,042-3,174	22	15.17
3,173-3,303	8	5.52
ต้นทุนในการผลิตทั้งหมดสูงสุด 3,300 บาท / ไร่		
ต้นทุนในการผลิตทั้งหมดต่ำสุด 2,780 บาท / ไร่		
ต้นทุนในการผลิตทั้งหมดเฉลี่ย 3,004.15 บาท / ไร่		
ผลผลิต (กก. / ไร่)		
700 – 775	9	6.21
776 – 851	27	18.62
852 – 927	96	66.21
928 – 1,003	13	8.96
ผลผลิตสูงสุด 1,000 กก. / ไร่		
ผลผลิตต่ำสุด 700 กก. / ไร่		
ผลผลิตเฉลี่ย 821 กก. / ไร่		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N=145)	ร้อยละ
ราคาผลผลิตข้าวเปลือก (บาท / เกวียน)		
3,400 – 3,600	29	20.00
3,601 – 3,801	81	55.86
3,802 – 4,002	23	15.86
4,003 – 4,203	12	8.28
ราคาผลผลิตข้าวเปลือกสูงสุด 4,200 บาท / เกวียน		
ราคาผลผลิตข้าวเปลือกต่ำสุด 3,400 บาท / เกวียน		
ราคาผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ย 3,782 บาท / เกวียน		
รายได้จากการปลูกข้าว (บาท / ครอบครั้ว / ปี)		
40,000 – 185,000	42	28.97
185,001 – 370,001	58	40.00
370,002 – 555,002	31	21.38
555,003 – 740,003	14	9.65
รายได้จากการปลูกข้าวสูงสุด 740,000 บาท / ครอบครั้ว / ปี		
รายได้จากการปลูกข้าวต่ำสุด 40,000 บาท / ครอบครั้ว / ปี		
รายได้จากการปลูกข้าวเฉลี่ย 196,660 บาท / ครอบครั้ว / ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยของต้นทุนการผลิต ผลผลิต และรายได้ในการปลูกข้าวของเกษตรกร

รายการ	ค่าเฉลี่ย (บาท / ไร่)
1. ต้นทุนคงที่ (บาท / ไร่)	
- ค่าเช่าที่ดิน	584.89
2. ต้นทุนผันแปร (บาท / ไร่)	
- ค่าเตรียมดิน	461
- ค่าพันธุ์ข้าว	219.95
- ค่าแรงงานปลูก	131.54
- ค่าปุ๋ย	486
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	276.44
- ค่ายาฆ่าแมลง	740
- ค่าเก็บเกี่ยว	451
ต้นทุนทั้งหมดในการผลิต (บาท / ไร่)	3,004.15
ผลผลิต (กก. / ไร่)	821
ราคาผลผลิตข้าวเปลือก (บาท / เกวียน)	3,782
รายได้ (บาท / ครอบครัว / ปี)	3,105.02

ตอนที่ 3 ปัญหาในการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกร

ปัญหาทางด้านการผลิต

ที่ดิน

ความอุดมสมบูรณ์ของดิน (ตารางที่ 7)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 67.59 ระบุว่าดินมีความอุดมสมบูรณ์ดี รองลงมาคือร้อยละ 27.59 ระบุว่าดินมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง และร้อยละ 4.82 ระบุว่าดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหาเกี่ยวกับดินและความอุดมสมบูรณ์ของดิน (ตารางที่ 7)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 83.44 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับดิน และเกษตรกรเพียง 24 ราย หรือร้อยละ 16.56 ระบุว่ามีปัญหาเกี่ยวกับดิน เช่น ดินเสื่อมคุณภาพแก้ไขโดย ใส่ปุ๋ยเพิ่มความสมบูรณ์ให้แก้ดิน

ปุ๋ย

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ (ตารางที่ 7)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 91.03 เกษตรกรไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ย และที่เหลือคือร้อยละ 8.97 พบปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ย เช่น ปุ๋ยแพง ปุ๋ยปลอม

เงินทุน

ทุนในการทำนา (ตารางที่ 7)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 66.90 มีทุนเพียงพอในการทำนา และที่เหลือร้อยละ 33.10 มีทุนไม่เพียงพอในการทำนา โดยจะกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. บ้าง และกู้ยืมจากเพื่อนบ้านบ้าง

อาชีพอื่นนอกจากทำนา (ตารางที่ 7)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 51.72 ทำอาชีพอื่น เช่น ปลูกผัก รับจ้างทั่วไป เลี้ยงสัตว์ ทำสวนมะม่วง และร้อยละ 48.28 ไม่ได้ทำอาชีพอื่น

แรงงาน

แรงงานช่วยในการทำนา (ตารางที่ 7)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 51.03 ไม่มีแรงงานเข้ามาช่วย และร้อยละ 48.97 มีแรงงานเข้ามาช่วยในการทำนา เช่น การจ้างงานทั่วไปในการทำนา

โรคแมลงและวัชพืช

ปัญหาเกี่ยวกับโรคแมลงและวัชพืช (ตารางที่ 7)

จากการวิจัยด้านแมลงพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 57.93 มีเพลี้ยจักจั่นเข้ามารบกวนในการทำนา รองลงมาคือร้อยละ 26.90 พบแมลงจำพวกหนอน และร้อยละ 15.17 มีแมลงสิงห์เข้ามารบกวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการวิจัยด้านโรคพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 67.59 พบโรคเชื้อรา และร้อยละ 32.41 พบโรคใบขาว ใบจุด

จากการวิจัยด้านวัชพืชพบว่า เกษตรกรร้อยละ 42.07 พบหญ้าชนิดต่าง ๆ เช่นหญ้าหนวดปลาชุก รองลงมาคือร้อยละ 32.41 พบหญ้าจรจบ และร้อยละ 25.52 พบหญ้าไก่

การเก็บเกี่ยว

ปัญหาด้านการเก็บเกี่ยว (ตารางที่ 7)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 84.14 ไม่มีปัญหาด้านการเก็บเกี่ยว และร้อยละ 15.86 มีปัญหาด้านการเก็บเกี่ยว คือ สภาพดินฟ้าอากาศ ฝนตกไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้

ปัญหาทางด้านการตลาด

การจัดการเก็บผลผลิต (ตารางที่ 7)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 86.21 จำหน่ายผลผลิตทั้งหมด รองลงมาคือร้อยละ 11.72 จำหน่ายบางส่วนเก็บเข้ายุ้งฉางบางส่วน และร้อยละ 2.07 เก็บทำพันธุ์

ปัญหาด้านการกำหนดราคาข้าว (ตารางที่ 7)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรร้อยละ 44.83 ไม่มีปัญหาด้านการกำหนดราคาข้าว และร้อยละ 55.17 มีปัญหาด้านการกำหนดราคาข้าวคือ กำหนดราคาเองไม่ได้ ถูกกดราคา

สถานที่รับซื้อข้าว (ตารางที่ 7)

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 86.21 มีสถานที่รับซื้อข้าว เช่น สหกรณ์ ธ.ก.ส. และร้อยละ 13.79 ไม่มีสถานที่รับซื้อข้าว

ตารางที่ 7 ปัญหาในการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกร

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
ปัญหาทางการผลิต		
ที่ดิน		
ความอุดมสมบูรณ์ของดิน		
อุดมสมบูรณ์ดี	98	67.59
อุดมสมบูรณ์ปานกลาง	40	27.59
อุดมสมบูรณ์ต่ำ	7	4.82
ปัญหาเกี่ยวกับดินและความอุดมสมบูรณ์ของดิน		
ไม่มี	121	83.44
มี	24	16.56
ปุ๋ย		
ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ย		
ไม่มี	132	91.03
มี	13	8.97
เงินทุน		
ทุนในการทำนา		
เพียงพอ	97	66.90
ไม่เพียงพอ	48	33.10
อาชีพอื่นนอกจากทำนา		
ทำ	75	51.72
ไม่ได้ทำ	70	48.28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
แรงงาน		
แรงงานช่วยในการทำนา		
ไม่มี	74	51.03
มี	71	48.97
โรคแมลงและวัชพืช		
ปัญหาเกี่ยวกับแมลง		
เพลี้ยจักจั่น	84	57.93
หนอน	39	26.90
แมลงสิงห์	22	15.17
ปัญหาเกี่ยวกับ โรคพืช		
เชื้อรา	98	67.59
ใบขาว ใบจุด	47	32.41
ปัญหาเกี่ยวกับวัชพืช		
หญ้าชนิดต่าง ๆ (หนวดปลาดุก)	61	42.07
หญ้าจรจบ	47	32.41
หญ้าขาไก่	37	25.52
การเก็บเกี่ยว		
ปัญหาด้านการเก็บเกี่ยว		
ไม่มี	122	84.14
มี	23	15.86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

=====

ข้อมูล	จำนวนตัวอย่าง (N = 145)	ร้อยละ
--------	----------------------------	--------

ปัญหาทางการตลาด

การจัดการเก็บผลผลิต

จำหน่ายผลผลิตทั้งหมด	125	86.21
บางส่วนจำหน่ายบางส่วนเก็บเข้ายุ้งฉาง	17	11.72
อื่น ๆ (เก็บไว้ทำพันธุ์ขายบ้าง)	3	2.07

ปัญหาด้านการกำหนดราคาข้าว

ไม่มี	65	44.83
มี	80	55.17

สถานที่รับซื้อข้าว

ไม่มี	20	13.79
มี	125	86.21

=====

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

(Summary and Recommendation)

สรุปผลการศึกษา (Summary)

การวิจัยเรื่องการศึกษาการผลิตและการตลาดข้าวของเกษตรกรในตำบลแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม
2. เพื่อศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดข้าว
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการผลิตข้าว

ผู้ให้ข้อมูลเป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการทำนาในตำบลแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 25 เบอร์เซ็นต์ จากจำนวนเกษตรกรผู้ทำนาทั้งหมด 572 ครัวเรือน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง 145 ครัวเรือน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ โดยทำการรวบรวมข้อมูลในการวิเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2543 – เมษายน 2544

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุสูงสุด 79 ปี อายุต่ำสุด 20 ปี มีอายุเฉลี่ย 42 ปี ระดับการศึกษาของเกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น และเป็นสมาชิก ธ.ก.ส ร้อยละ 48.27 พื้นที่ในการทำนาเฉลี่ย 24 ไร่ต่อครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน แรงงานในการทำนากษตรเฉลี่ย 2 คน ที่ดินที่ใช้ในการทำนาครึ่งหนึ่งเป็นที่ดินของตนเองมีเช่าบ้างบางส่วน และส่วนใหญ่ไม่มีการทำนากษตรอื่นนอกจากปลูกข้าวหรืออาชีพอื่นนอกจากการทำนากษตร รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี คือ 284,537 บาท ส่วนรายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี คือ 193,771 บาท และหนี้สินเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี คือ 34,407 บาท

สภาพการผลิตและการตลาดข้าว พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ปลูกข้าว 3 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 92.42 เพราะพื้นที่ในตำบลแดงมีเขตชลประทาน วิธีการปลูกข้าว ใช้วิธีหว่านน้ำตามทุกครัวเรือน พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมนำมาปลูกมากที่สุดคือพันธุ์ สุพรรณ 35 ข้อดีของพันธุ์นี้ส่วนใหญ่เกษตรกรมีความเห็นว่ามีความต้านทาน โรคดีและที่มาของเมล็ดพันธุ์คือซื้อมาจากเพื่อนบ้านบ้าง เก็บไว้เองบ้างส่วนใหญ่ไม่ได้มีการคัดเลือกเมล็ดป้องกัน โรคก่อนปลูกและส่วนใหญ่ไม่ได้มีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทดสอบเช่นกัน แหล่งน้ำที่เกษตรกรใช้ส่วนใหญ่ใช้น้ำชลประทานเพราะในเขตตำบลมดแดงมีน้ำชลประทาน ปริมาณน้ำที่ใช้เพียงพอ วิธีการดูแลรักษาได้แก่การใส่ปุ๋ยจากการสัมภาษณ์มีการใส่ 1-2 ครั้ง การให้น้ำก็ให้ตลอดเวลายุ่งเว้นเวลาใกล้เก็บเกี่ยว การกำจัดวัชพืชมีการกำจัด 1 ครั้งหลังจากการปลูกได้ประมาณ 1 สัปดาห์ และการกำจัดศัตรูพืชมีการกำจัด 2-4 ครั้ง ตามความเหมาะสม อัตราปุ๋ยที่เกษตรกรใช้เฉลี่ยไร่ละ 56 กก. / ไร่ และครึ่งหนึ่งของเกษตรกรที่ทำการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างพบว่าเกษตรกรทั้งหมดมีการใช้เครื่องจักรเข้ามาช่วยในการเก็บเกี่ยวเพราะมีความสะดวกสบายมากกว่าการเก็บเกี่ยวในสมัยก่อนที่ใช้คนและสัตว์เข้ามาช่วย เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ทำการลดความชื้นของเมล็ดข้าวก่อนนำไปจำหน่าย และเกษตรกรส่วนใหญ่มีการนำผลผลิตไปจำหน่ายเอง เพราะจะได้ราคาค่อนข้างดีกว่าวิธีอื่น ทางด้านต้นทุนที่ใช้ในการทำนาปี 2544 จะแบ่งเป็นต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ได้แก่ค่าเช่าที่ดินเฉลี่ย 584.89 บาท / ไร่ ส่วนต้นทุนผันแปรได้แก่ค่าปุ๋ยเฉลี่ย 486 บาท / ไร่ ค่าพันธุ์ข้าวเฉลี่ย 219.95 บาท / ไร่ ค่าเตรียมดินเฉลี่ย 461 บาท / ไร่ ค่าแรงงานปลูกเฉลี่ย 131.54 บาท / ไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงเฉลี่ย 276.44 บาท / ไร่ ยาฆ่าแมลงเฉลี่ย 740 บาท / ไร่ ค่าเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 451 บาท / ไร่ ต้นทุนทั้งหมดในการผลิตเฉลี่ย 3,004.15 บาท / ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 821 กก. / ไร่ ราคาเฉลี่ย 3,782 บาท / เกวียน รายได้จากการปลูกข้าวเฉลี่ย 196,660 บาท / ปี

ปัญหาในการผลิตข้าว ปัญหาที่เกษตรกรพบคือ

- ที่ดินจากวิจัยพบว่าเกษตรกรกว่าครึ่งหนึ่งไม่พบปัญหาเกี่ยวกับดิน จะมีบ้างบางส่วนคือระบุว่าดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินเสื่อมคุณภาพ วิธีการแก้ไขคือการใส่ปุ๋ยเพิ่มความสมบูรณ์ให้กับดิน
- ปุ๋ย จากการวิจัยเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 91.03 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ย ที่เหลือมีปัญหาบ้างเล็กน้อยคือ ปุ๋ยแพง ปุ๋ยปลอม
- เงินทุน จากการวิจัยพบว่าเกษตรกรร้อยละ 66.90 มีทุนเพียงพอในการทำนา ถ้าไม่พอก็จะกู้ยืมมาจาก ธ.ก.ส บ้าง เพื่อนบ้านบ้าง
- แรงงาน เกษตรกรกว่าครึ่งหนึ่งไม่มีแรงงานจ้างเข้ามาช่วย ที่เหลือ ก็มีการจ้างบ้างบางส่วน
- โรคแมลงและวัชพืช เกษตรกรจะพบกับปัญหาเกี่ยวกับโรคคือ โรคเชื้อรา เป็นส่วนใหญ่ เกี่ยวกับแมลงจะพบเพลี้ยจักจั่น หนอน และแมลงสิงห์ ส่วนวัชพืชจะมีหญ้าชนิดต่าง ๆ หญ้าคอมมิวนิสต์ และหญ้าไก่
- การเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่เกษตรกรที่ทำการสัมภาษณ์ไม่มีปัญหาในเรื่องของการเก็บเกี่ยวจะมีบ้างก็ในเรื่องของสภาพดินฟ้าอากาศที่เป็นปัญหาในเรื่องของการเก็บเกี่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาทางด้านการตลาด ปัญหาที่เกษตรกรพบคือ

- การจัดการเก็บผลผลิต พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 86.21 เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตทั้งหมด ปัญหาในด้านการกำหนดราคาข้าวร้อยละ 55.17 พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดราคาข้าวคือ ไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ และสถานที่รับซื้อข้าวส่วนใหญ่ร้อยละ 86.21 มีสถานที่รับซื้อข้าวโดยเกษตรกรจะนำไปขายให้กับ ธ.ก.ส และสหกรณ์การเกษตร

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย (Recommendation)

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางเรื่อง ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าคงจะมีประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการผลิตข้าว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาในเรื่องของการผลิต

1. การส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม คือใช้พันธุ์ในการผลิตโดยเลือกใช้พันธุ์ที่สามารถเพิ่มผลผลิตได้ ใช้ปุ๋ยเคมีที่มีประสิทธิภาพ
2. ส่งเสริมให้มีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสานและเพื่อผลิตข้าวปลอดภัยจากสารเคมี เพื่อรักษาสมดุลทางธรรมชาติและควบคุมรักษาสิ่งแวดล้อม
3. ส่งเสริมและพัฒนาการทางการผลิตเป็นระบบครบวงจร
4. ส่งเสริมการรวมกลุ่มต่าง ๆ ให้มีการจัดทำโครงการ กิจกรรม มากขึ้น
 - ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มผู้ผลิตข้าว
 - ผลิตพันธุ์ข้าวให้ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ
 - ส่งเสริมการจัดตลาดกลางสินค้าเกษตรภายในตำบล (ท่าข้าว)
 - มีศูนย์กลางเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับราคาผลผลิตการเกษตรในเขตจังหวัด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป (Recommendation for Future Study)

ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายขอบเขตของการศึกษาให้กว้างขึ้น เช่น อำเภอ จังหวัด เพื่อให้ทราบว่าเกษตรกรต้องการอะไร ประสบปัญหาและอุปสรรคอะไร เพื่อเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือและแก้ไขต่อไป และควรมีเวลาในการทำวิจัยให้มากกว่านี้เพราะจะได้ข้อมูลอย่างเต็มที่

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการเกษตร. 2527ก. การทำน่าน้ำฝน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

..... 2527ข. การทำนาข้าว. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

..... 2528. การทำนาข้าว. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

..... 2543. การตลาดข้าว. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2528. วารสารวิชาการ. กรุงเทพฯ.

..... 2543. วารสารวิชาการ. กรุงเทพฯ.

เครือวัลย์ อุตตะวริยะสุขและทรงชัย วัฒนพานิชกุล. 2522. ความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าว.
กรุงเทพฯ : บริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

..... 2526. ความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าว.
กรุงเทพฯ : บริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

..... 2527ก. ความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าว.
กรุงเทพฯ : บริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

..... 2527ข. ความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าว.
กรุงเทพฯ : บริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

..... 2527ค. ความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าว.
กรุงเทพฯ : บริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครือวัลย์ อัดตะวีริยะสุขและอุดม สีมابرรพ์. 2528. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคบางประการ ที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมในการปลูกข้าวของเกษตรกรชั้นนำเขต โครงการลำพระเพลิง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

งามชื่น คงเสรีและวรวิทย์ พาณิชพัฒน์. 2521. ผลกระทบของการรอกของเมล็ดที่มีผลต่อการ ยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่ของเกษตรกรในเขตโครงการชลประทานพิษณุโลก. กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณรงค์ มีนะนันท์. 2535. “แผนการผลิตข้าว”. รายงานการสรุปผลการสัมมนาข้าวไทยใน ทศวรรษหน้า. 15 – 16 พฤษภาคม 2535. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

ทวี คุณต์กาญจนากุล. 2541. วิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ.

ธนศ กองประเสริฐ. 2526. การตลาดข้าว. กรุงเทพฯ. บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

บริบูรณ์ สมฤทธิ์. 2535. “ข้าวพืชส่งออกหมายเลข 1 (ตอน 2)”. วารสารวิจัยข้าว. ตุลาคม – ธันวาคม 2535. ปีที่ 1 เล่ม 2.

ประพาส วีระแพทย์. 2521. ความรู้เรื่องข้าว. สาขาคัดพันธุ์ด้านทานศัตรูข้าว กองการข้าว กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

พิทักษ์สิทธิ์ ฉายะภูติ. 2527. ปัญหาการเพิ่มผลผลิตการทำนาปรังในตำบลตะเคียน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา. กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พีระยศ แข็งขัน และอนันต์ พลธานี. 2539. วิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ.

ยุคติ สาริกะภูติ. 2535. “คำกล่าวเปิดสัมมนาข้าวไทยในทศวรรษหน้า”. รายงานการสรุปผลการสัมมนาข้าวไทยในทศวรรษหน้า. 15–16 พฤษภาคม 2535. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

สุชาติ ณ. ลำพูน. 2525. ความต้องการการใช้เทคโนโลยีการทำนาในฤดูนาปีของเกษตรกรตำบลจี้เหล็ก ตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานเกษตรอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี. 2543. วารสารวิชาการเกี่ยวกับการผลิตข้าว. 2543.

ตำราย ไม้ส่วสดี. 2535. “สรุปข้อคิดเห็นของเกษตรกรผู้ผลิตข้าว”. รายงานการสรุปผลการสัมมนาข้าวไทยในทศวรรษหน้า. 15–16 พฤษภาคม 2535. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

อัญชลี พรหมลอย. 2528. ความรู้และวิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรอำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรรควุฒิ ทศน์สองชั้น. 2538. เทคโนโลยีทางการเก็บเกี่ยว. กรุงเทพฯ : บริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวกที่ 1

ข้อมูลโดยทั่วไปของตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ประวัติตำบล

ความเป็นมาของตำบลมดแดง พื้นเพเดิมของชาวบ้าน ส่วนใหญ่ย้ายมาจากตำบลโพธิ์พระยา อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ย้ายมาจากที่อื่นบ้าง และเกิดในตำบลมดแดงบ้าง ภาษาของราษฎรตำบลมดแดงที่ใช้สื่อสารกัน จะเป็นภาษาไทย แต่สำเนียงจะเพี้ยนออกไป

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลมดแดงเป็นตำบลทางทิศใต้ของอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 11,430 ไร่ และมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดตำบลบ้านกร่าง อำเภอศรีประจันต์
ทิศใต้	ติดตำบลโพธิ์พระยา อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดตำบลวังยาง อำเภอศรีประจันต์
ทิศตะวันตก	ติดตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์

การปกครอง

ตำบลมดแดง แบ่งการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้คือ

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน
1	บ้านตึก
2	บ้านศรีจันต์
3	บ้านกระดาศ
4	บ้านนาลิง
5	บ้านวังปลับเหนือ
6	บ้านเสาธง
7	บ้านวังปลับใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ของตำบลมดแดง มีทั้งที่ลุ่มและที่ราบ เหมาะสำหรับการเพาะปลูกและพื้นที่อยู่ในเขตชลประทานทั้งตำบล สามารถทำนาปีและนาปรังและปลูกพืชชนิดอื่นได้

การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมทางรถยนต์ มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญดังนี้

1. การติดต่อระหว่างตำบลมดแดงกับอำเภอศรีประจันต์ จะเดินทางโดยถนนใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ เป็นถนนลาดยางสภาพดี มีรถโดยสารสายสุพรรณบุรี – ด่านช้าง
2. การคมนาคมติดต่อภายในตำบล ส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยางมีสภาพพอใช้

การประกอบอาชีพ

ในตำบลมดแดง พบว่าประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร เช่น การทำนา การปลูกผัก ทำสวนมะม่วง ปลูกมันเทศ นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริม สัตว์ที่เลี้ยงได้แก่ โคเนื้อ ไก่เนื้อ สุกร

แรงงาน

ในภาคเกษตรกรรมแรงงานได้จากสมาชิกในครัวเรือนและจ้างบ้างบางส่วน สำหรับนอกภาคเกษตรกรรมพบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างส่วนใหญ่จะเข้าไปทำงานในกรุงเทพฯ

การตลาด

การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรกรรม

- ข้าว - มีการนำไปจำหน่ายที่ ธ.ก.ส และสหกรณ์
- พืชผัก - นำไปจำหน่ายเองที่ตลาด
- มันเทศ - มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงในตำบล
- มะม่วง - มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงในตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งเงินทุน

เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตัวเองเป็นหลัก แต่บางส่วนก็ได้มาจากส่วนอื่นบ้าง เช่น

1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
2. เอกชน ได้แก่ หัวหน้าโควต้า เจ้าของโรงสี
3. ญาติ พี่น้อง เพื่อนบ้าน
4. สหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

การศึกษาการผลิตข้าวของเกษตรกร

ในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อ – สกุล.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

ไม่ได้เรียนหนังสือ

ประถมศึกษาตอนต้น

ประถมศึกษาตอนปลาย

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย

อาชีวศึกษา

อุดมศึกษา

อื่น ๆ ระบุ.....

4. สถานภาพทางสมรส

โสด

สมรส

หย่าร้าง

แยกกันอยู่

อื่น ๆ ระบุ.....

5. การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร

ไม่ได้เป็นสมาชิกใดๆ

เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

เป็นสมาชิกลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

อื่น ๆ ระบุ.....

6. พื้นที่ในการทำนาทั้งหมด.....ไร่

- จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

- จำนวนแรงงานเกษตรในครอบครัว.....คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ลักษณะการถือครองที่ดินในการทำนา

- () เป็นของตนเอง.....ไร่
- () เช่าผู้อื่นทั้งหมด.....ไร่
- อัตราค่าเช่า.....บาท

8. การทำการเกษตรอื่น ๆ นอกจากปลูกข้าว

- () ไม่มี
- () มี ระบุ.....

9. อาชีพอื่นนอกจากการทำเกษตร

- () ไม่มี
- () มี ระบุ.....

10. รายได้ / ครอบครัว / ปี.....บาท

11. รายจ่าย / ครอบครัว / ปี.....บาท

12. ภาวะหนี้สิน.....บาท

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตและการตลาดข้าว

13. ระบบการปลูกข้าว

- () นาปี
- () นาปรัง

14. วิธีการปลูกข้าว

- () หว่าน
- () ดำ
- () อื่น ๆ ระบุ.....

15. พันธุ์ข้าวที่ใช้

(ข้าวครั้งที่ 1)

- ก.....พื้นที่ปลูก.....ไร่
- ข.....พื้นที่ปลูก.....ไร่
- ค.....พื้นที่ปลูก.....ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ข้าวครั้งที่ 2)

ก.....พื้นที่ปลูก.....ไร่

ข.....พื้นที่ปลูก.....ไร่

ค.....พื้นที่ปลูก.....ไร่

(ข้าวครั้งที่ 3)

ก.....พื้นที่ปลูก.....ไร่

ข.....พื้นที่ปลูก.....ไร่

ค.....พื้นที่ปลูก.....ไร่

16. วิธีการดูแลรักษา

- การใส่ปุ๋ย.....
- การให้น้ำ.....
- การกำจัดวัชพืช.....
- การกำจัดศัตรูพืช.....

17. วิธีการเก็บเกี่ยว

- () แรงงานคน (เกี่ยว)
- () แรงงานเครื่องจักรกล
- () อื่น ๆ ระบุ.....

18. การนวดข้าว

- () ใช้แรงงานคน-สัตว์
- () ใช้รถไถนํ้า
- () ใช้เครื่องนวด
- () ใช้เครื่องเกี่ยว-นวด

19. การลดความชื้นเมล็ดข้าว

- () ตากแดด
- () อบแห้ง
- () ขยายผลผลิตหลังเกี่ยว-นวด เสร็จทันที

20. วิธีการจำหน่ายข้าว

- () นำไปจำหน่ายเอง
- () มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อ
- () อื่น ๆ ระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

21. ต้นทุนการผลิตข้าว

ต้นทุนในการผลิต	ข้าวครั้งที่ 1 (บาท)	ข้าวครั้งที่ 2 (บาท)	ข้าวครั้งที่ 3 (บาท)
(1) ต้นทุนคงที่ ค่าเช่าที่ดิน อื่น ๆ ระบุ			
(2) ต้นทุนผันแปร ปุ๋ย พันธุ์ข้าว เตรียมดิน แรงงานปลูก น้ำมันเชื้อเพลิง ยาฆ่าแมลง ค่าเก็บเกี่ยว อื่น ๆ ระบุ			
รวมต้นทุนในการผลิต			
ผลผลิต (กก. / ไร่)			
ราคา (บาท / เกวียน)			

ตอนที่ 3 ปัญหาในการทำนาข้าว

ปัญหาทางด้านปัจจัยการผลิต

ที่ดิน

1. ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

- () อุดมสมบูรณ์ดี
- () อุดมสมบูรณ์ปานกลาง
- () อุดมสมบูรณ์ต่ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ปัญหาเกี่ยวกับดินและความอุดมสมบูรณ์ของดิน

() ไม่มี

() มี ระบุ.....

แก้ไขโดย.....

.....

.....

พันธุ์ข้าว

3. พันธุ์ข้าวที่ใช้คือพันธุ์

ก. ข้อดี..... ข้อเสีย.....

ข. ข้อดี..... ข้อเสีย.....

ค. ข้อดี..... ข้อเสีย.....

4. แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้

() เก็บไว้เอง

() ทางราชการ

() ซื้อจากเพื่อนบ้าน

() อื่น ๆ ระบุ.....

5. การคลุกยาเคมีป้องกันโรคและแมลงแก่เมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูก

() คลุก

() ไม่ได้คลุก

6. การทดสอบการงอกของเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูก

() ทดสอบ

() ไม่ได้ทดสอบ

น้ำ

7. แหล่งน้ำที่ใช้ในการทำนา

() น้ำฝน

() น้ำชลประทาน

() น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ () อื่น ๆ ระบุ.....

8. ปริมาณน้ำที่ใช้ในการทำนา

() พอเพียง

() ไม่พอเพียง

ปุ๋ย

9. อัตราปุ๋ยวิทยาศาสตร์ที่ใช้.....กก. / ไร่

10. วิธีการใส่ปุ๋ย

() ใส่ครั้งเดียว

() แบ่งใส่สองครั้ง

11. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์

() ไม่มี

() มี

 แก้ไขโดย.....

.....

.....

12. ปุ๋ยอื่น ๆ ที่ใช้

() ปุ๋ยหมัก

() ปุ๋ยคอก

() ปุ๋ยชีวภาพ

เงินทุน

13. ในการทำงานมีทุนเพียงพอหรือไม่

() เพียงพอ

() ไม่เพียงพอ

14. นอกจากการทำงานแล้ว ท่านทำอาชีพอย่างอื่นอีกหรือไม่

() ทำ ระบุ.....

 รายได้ ระบุ.....บาท / เดือน

() ไม่ได้ทำ

แรงงาน

15. มีการจ้างแรงงานมาช่วยในการทำงานหรือไม่ ถ้ามีจ้างในระยะใด จำนวนเท่าใด

() ไม่มี

() มี ระบุ.....

 จำนวน.....คน

 ค่าจ้าง.....บาท / วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรคแมลงและวัชพืช

16. โรคและแมลงที่พบ

- แมลง.....แก้ไข้โดย.....
- โรค.....แก้ไข้โดย.....
- วัชพืช.....แก้ไข้โดย.....

17. ปัญหาด้านการเก็บเกี่ยว

- () ไม่มี
- () มี คือ

.....

.....

.....

ปัญหาทางด้านการตลาด

18. การจัดการเก็บผลผลิตที่ได้เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว

- () ผลิตแต่ไม่ได้ขาย
- () จำหน่ายผลผลิตทั้งหมด
- () บางส่วนจำหน่าย บางส่วนเก็บเข้ายุ้งฉาง
- () อื่น ๆ ระบุ.....

19. ปัญหาการกำหนดราคาข้าว

- () ไม่มี
- () มี ระบุ.....

20. สถานที่รับซื้อข้าว (ตลาดกลาง)

- () ไม่มี
- () มี ระบุ.....

21. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี).....

.....

.....

.....

.....

.....